ORATIO DE ORTV, VITA, ET OBITV IOANNIS Oporini Basilienſis, Typographicorũ Germaniæ Principis, recitata in Argentinenſi Academia ab Ioanne Henrico Hainzelio Auguſtano.

AVTHORE ANDREA IOCISCO SILESIO, *Ethicorum in eadem Academia profeſſore.*

Adiunximus librorum per Ioannem Oporinum excuſorum Catalogum.

VEL INVITIS PIRATIS:
QVOD PER PIRATAS LICEAT.

ARGENTORATI,
Excudebat Theodoſius Rihelius,
M. D. LXIX.

MAGNIFICO VIRO DOMINO IOANNI CRAtoni à Crafftheym, Consiliario & Medico Cæsareo intimo II. Andreas Iociscus S.

BREVI ORATIONE OPORIni manibus, in Academia nostra, non ita pridem, clarissime Crato, domine & patrone obs. parentauimus: quòd amplissima ipsius in Rempubl. litterariam merita id à nobis efflagitare viderentur, vt hac nostræ in eum obseruantiæ & pietatis testificatione Oporino iusta faceremus. Eam quidem multis de causis, quas probare non esset difficilè, in publicum emittere, non erat animus, ne apud quosdam temeritatis reprehensionem incurrerem, qui parum rectè eius vitam describi posse existimabunt, cuius consuetudine non adeò, diu fueris vsus. Sed cùm beneuolentiæ et humanitatis, hoc officium bonis & doctis viris non displicere: atq; eosdem ipsos, vt publicè testatum facerem, velle, intelligerem, morẽ illis gessi: ratus eorum authoritate mihi munito, malorum calumnias non reformidandas fore. Eodem mense, quo morbo tentabatur Oporinus, negotiũ quoddam pecuniarium apud amicum magni nominis (cuius præsentẽ opem nõ semel fuerat expertus) expediendũ mihi huc Argentinam descensuro, amanter iniungebat. Inde sumta occasione, ingressus de ærumnis suis dicere, vitæ cursum, quem ab ipsis typographicæ negociationis initijs in eũ vsq; diem tenuerat, exponebat. Ex eo sermone plæraq; quæ in illas inciderunt turbas sunt posita: multa omisi, quæ alios

vtere potuissent. Quæ de Theophrasto, historiæ continuanda causa inseruntur, cõplures grauissimi et doctissimi viri, mecum sæpe ab ipso Oporino audiuerunt. Ita vt nihil suggillandi alios studio à me dicatur. Semper .n. detestatus sum eorũ petulantiam, qui satyrica quadam mordacitate vel viuos contumelioſe proscindunt, mediumq; illis ostendunt digitũ: vel mortuis etiam contra sanctissimam Athenienſium legẽ maledicunt atq; insultant. In tuo autem præcipuè celeberrimi nomine Patrone obſ. hoc quicquid est, apparere volui, quòd quanti feceris Oporinum non ignorarem, & si alterius in medica arte sectæ hoĩes atrocius in me inuadere conarentur, apud te certum & constans præsidium habiturum me confiderem. Tuæ erit probitatis, studium meum in optimam partem accipere: Humanitatis verò, fauoris tui aura, me vt antehac, prosequi. Si porrò mea digna fuerint studia, quibus virtuti tuæ atq; excellenti eruditioni bonos habeatur: ita me geram, vt facultatem potius quàm voluntatis promtitudinem mihi defuisse, sis intellecturus. Bene vale, Argentinæ 4. Idus Martij, M. D. LXIX.

ORATIO

ORATIO DE ORTV, VITA ET OBITV IOANnis Oporini Basilienſis, Typographorum Germaniæ principis, recitata in Argentinenſi Academia, ab Ioanne Henrico Hainzelio Auguſtano.

DVO SVNT POTISSIMVM, quibus vita noſtra informatur, præcepta et exempla. Illa ex principijs legis naturæ deriuata, quid ſequendũ fugiendúmue ſit, docent et præſcribunt: Hæc verò, ſpeculi inſtar, hominũ mores oculis ſubijciunt, & quid cuiuis ex vſu ſit demonſtrant. Vtraq; ſanè, ad virtutis culturam in animis ingenuis, vim habent euidentem & momentum maximum. De præceptis ac diſciplina honeſtè & cum virtute inſtituendæ vitæ, non ita pridem præclarè dictum eſt. Ego, cui has dicendi partes, ipſa conſuetudo & præceptorum authoritas impoſuit, non alienum ab officij & ætatis meæ ratione facturum me putaui, ſi exemplum in medium adferrẽ, quo & ad virtutis decus, & promtam ſedulitatem in ſtudijs adhibendam, mecum adoleſcentes inuitarentur.

Inſtituam autem breuem ac nudam: veram ta-

men narrationem de ortu, vita & obitu Ioannis Oporini, Typographorum, testimonio omnium, spero, Coryphæi: qui nuper rebus humanis exemtus suis luctum, & grauissimum mœrorem: bonis desiderium ingens: omnibus manifestum fragilitatis humanæ et lubricæ inconstantiæ exemplũ reliquit. Si enim in vllo vnquam alio, certè in Oporino nostro, fallacis fortunæ lusus eminere visus est: vel hoc vno illustri documento ostensuræ, quàm fragili loco starent res nostræ, perpetuæ vicissitudini & varijs, iisq; frequentibus conuersionibus obnoxiæ. Humanitatis est, defunctorum memoriam piè colere, eorumq; honestam existimationem, ab iniquorum calumnijs qualicunq; patrocinio, vindicare: Officij verò nostri, Oporino, de nostra litteraria Republ. optimè merito, hæc iusta facere: quæ vt parum celebritatis, nomini Oporini, propriæ virtutis lumine spacioſum orbem implentis, adferunt: ita pietatem nostram, erga defunctum non obscurè testantur.

Celebris fuit olim, eaq; honesta de Homeri patria multarum, ciuitatum contentio, quæ ex tam præclari ciuis splendore, plurimum claritatis sibi pollicebantur. Ita obscura patria, vel vnius illustri virtute inclarescit. Magnus etiam eorum est numerus, quibus ad æternam nominis memoriam, &

eam,

eam, quam vocant, felicitatem pátriæ nobilitas non parum momenti attulit: sic vt mutuas operas ad famæ perpetuitatem, vtrinq; tradi, exemplis ostendere haud difficilè foret. Quare ne vel Oporini felicitati, quam patria auget, quid detraxisse, vel inclytæ Argentinæ nostræ, quæ parenti ipsius dedit ortum, ipsiq; Oporino, rudimenta litterarum in hac schola discenti, benignũ hospitium præbuit, atq; ob id Oporinum vt ciuem, iure asserit, laudem hanc inuidisse videamur, rectè fieri à nobis fatebuntur, omnes, qui suis quoq; aliquando manibus simili pietatis officio, parentari cupiunt. Optarim equidẽ, eam mihi dicendi facultatem, quæ viri huius virtutibus responderet. Verùm si doctissimis auribus vestris, auditores grauissimi, orationis splendore non satisfecero, gratiam vos mihi non adeò expedita dicendi facultate instructo, facturos, pro æquanimitate vestra confido: præsertim cùm ipsa rerum tristium narratio, ornatum orationis reformidet: & cuiusuis etiã facundiã riuuli, in grauissimo luctu, dolore iustissimo, atq; vberrimis lachrymis exaresçant.

Natus est igitur Ioannes Oporinus, anno Christi, supra milleſimum, quingenteſimum, ſeptimo: Menſe Ianuario, die conuerſionis Pauli.

Naſcentem excepit Baſilea, loci natura, cœli temperie, & agri bonitate peramæna, atq; ob Mu-

sarum tutum fidumq́, domicilium: doctorũ frequentiam apud omnes, celebrata ciuitas: quæ ex ruinis Augustæ Rauracorum incrementa ac vires sumsisse creditur. Eam alij à Basilio Minutio, Iulij Cæsaris quondam in his terris legato, nomen hoc sortitam opinantur: alij aliam appellationis rationem assignant. Qui ex veterum monumentorum indicio, veriorem coniecturam sequuntur: à libero transitu, dictam putant. Sed operosè hæc in præsentia prosequi, nostri non est instituti. Patrem habuit Oporinus, Ioannem Herbst, arte pictoria insignem, vitaq́, probitate, & numinis diuini cultu pie religiosum. Familiæ nomen ex vernacula lingua postmodum in Græcam commutauit: Illud ex Martiali: Si daret autumnus mihi nomen ὀπωρινὸς essem: Horrida si brumæ, sidera χειμερινὸς, commodè & ingeniosè mutuatus, cum non obscuro omine, fore aliquando, vt cum Roberto Vuintero, qui Cbimerinum se postea vocauit, typographicam negotiationem iniret.

Auus Oporini in hac vrbe honores publicos gessit: & ædilitio functus munere, integritatis singularis, diligentiæ, & spectatæ virtutis laudem habuit. Is cùm re satis esset lauta, vnicum filium à pueris statim ad liberalium artium studia adhibebat. Sed pestiferum nouercæ odium, pium facilis patris consiliũ impe-

impediuit. Hoc enim malo paterna domo expulsus, Reipub. notario, commissus est: cuius domestica consuetudine vsus, bellius scribendi facultatem sibi compararet. Cùm autem ad elegantem litterarum picturã pronior videretur, ab heri sui filio Pictore, ad eam artem est seductus. Vnde domum parentis, aliquando reuersus, & specimen suæ diligentiæ in scribendo exhibere iussus, cui rei daret operam, est fassus. Inclementius igitur, ab irato patre ea de causa habitus, qui ne vnquam in eius conspectum rediret, fuerat interminatus: patria profugus, et spe recuperandi amoris ac paternorum bonorum, exclusus, totum pictoriæ arti se dedidit, ac felici diligentia, eò progressus fuit, vt inter suæ ætatis artifices non postremus haberetur. Et quidem tunc in Heluetiam directa profectione, patriam deseruit: in omnem perdiscendæ artis suæ, & constituendarum rerum occasionem intentus.

Non quæuis plantæ sub quouis crescunt cœlo: multæ aliò translatæ felicius & lætius proueniunt. Ita nec vbiq; benè agendi occasiones offerũtur. Præclarè Plutarchus dicit: τὴν ἀρετὴν ὥσπερ ἰσχυρὸν καὶ διαρκὲς φυτὸν, ἐν ἅπαντι ῥιζοῦσθαι τόπῳ· φύσεώς τε χρηστῆς, καὶ φιλοπόνου ψυχῆς ἐπιλαμβανομένην. *Rectè etiam Themistocles cuidã Seriphio, obiicienti: Non ipsum sua, sed patriæ gloria illustrẽ,*

respondit: Vera dicis, inquiens, Nam neq; ego si Seriphius essem clarus euasissem, neq; tu, si Atheniensis. Ea enim virtutis vis est, vt indolem bonam nacta, vbiuis terrarum radices agat: & frequentibus iisq; honestis actionibus excitata in sementem vberrimam producatur. Euidenter hoc Oporini pater probauit, qui naturæ probitatem studiosè excoluit, & acceptam ab hac vrbe claritatem propria virtute ita illustrauit, vt dignum se patria sua ciuem exhibuerit. Dum in Heluetia exercendæ artis gratia subsistit, patrem amisit: Mittuntur igitur qui filium, vnicum hæredem quærant. Perueniunt in Heluetiam, vbi eum esse cognouerant: sed ii cui dabat operam, adolescētis discessu, lucri, quod ex ipsius industria faciebat maximum, iacturam metuens, secum eum esse negauit. Hoc igitur infortunio magistri sui auaritia & iniquitate, paternorum bonorum, quæ satis ampla erant, hæreditate deiectus, Basileam se contulit: vbi omnibus industriā suam ita probauit, vt studia & beneuolentiam bonorum, progentis istius probitate, facilè promereretur. Delectatus loco & hominū moribus, pedem ibi fixurus, duxit vxorem, Barbaram Lupfartim honestæ existimationis virginem. Ex ea sustulit tres filias (quarum vna Reipub. litterariæ, ciuem optimum Theodorum Zuinggerum, Philosophum &

Medicum

Medicum clarissimum genuit: & post prioris mariti fatum, Conrado Lycosthenì nuptui data, diligentia sua infirmam atq; etiã ægram perditamq; valetudinem huius viri, pia cura diu sustentauit) & hunc Ioannem eo, quo dixi anno, cum paulò antè, parricida quidam candentibus forcipibus dilaniaretur: quem mater adhuc vterum gerens ex fenestra, adeò discerptum intuita, subito horrore concussa, maculas Oporino impressit.

Præter virtutem, dotis nihil ab vxore acceperat: nec ipse quicquam præter industriam ad eam attulerat. Hinc tantæ omnium rerum difficultates obijciebantur, vt continuo labore suum vix victum exsarcirent. Quare, cùm ob domesticam hanc inopiam, liberorum prosperitas, in propria potius, post Dei benedictionem, industria, quàm relictarũ opum abundantia, posita videretur, studiosè parentes dabant operam, vt in se ipsis certa & duratura vitæ præsidia collocata haberent. Pater igitur ipse diligenter filium litterarum rudimenta docere: & in publicum ludum litterarium ducere: & à præceptoribus tradita exigere ac repetere. Mater verò nihil quæ fœmineas decerent manus, negligere. Qua sedula cura factum est, vt & ærumnæ domesticæ liberorum secundo successu dulcescerent: et vocationis duriusculi labores mitigarentur.

Cæperat

Cæperat tum iuuentus in scholis melius institui: quòd litteræ suum iam nitorem, doctorum studio reciperent: et bonorũ authorũ scripta, integritati restituta, in hominum manibus versarentur. Proinde cùm in Oporino ingenij acumen in ipsa puerilia emineret, atq; indoles nescio quã messis ubertatẽ & autumnalẽ fœcunditatẽ promitteret: Pater nihil eorum, quæ naturæ bonitatẽ, in filio eluceſcẽtem ornatura putabantur, prætermittebat: licet oĩa, quæ facultatem emergẽdi pberẽ possent, accisa admodũ forẽt.

Postquã igitur domi feliciter, litterarũ rudimenta percepisset: ob patris inopiam, huc Argentinã descendit: & in pauperũ scholasticorum contubernio, quatuor ferè annos vixit. Docebat eo tẽpore in hac vrbe Gebuuilerus, doctus informandæ iuuentuti, pro temporis illius ratione, & Oporini captu, moderator. Quo magistro et duce tum Oporinus vsus, tantum profecit, vt & latinè, purè atq; expeditè loqueretur, & Græcæ linguæ, non prorsus ignarus, cum multorum admiratiõe haberetur. Maturitatẽ ætatis & iudicij adeptus, patriam repetit: perfectæ eruditionis (cuius acquirendæ, ibi facultas erat maxima) laude ductus. Viros igitur doctos (quorum frequenti multitudine, peculiari ciuitatis genio, semp felix Basilea fuit) sedulò audiuit: & eorũ institutione iudicium de artibus humanioribus, quarũ gustum

ſtum hic perceperat, informare didicit. Sed eum curſum, diu tenere non potuit. Cùm enim patria paupertas, domeſtica ſubſidia negaret: nec quod aliunde accederet, ſperare poſſet, ad Abbatẽ S. Vrbani (monaſteriũ eſt, ſub ditione Lucernenſium in Heluetia ſitũ) ſe contulit: & ibi iuuentutẽ quæ aliquando in collegium recipiẽda erat, docuit. Nondũ enim monachorum ſocordia, et bonarũ rerum abuſus, conſuetudinem hanc inſtituendorũ puerorũ oboleuerat.

Hac vitæ conditione ibi degens, venit in familiaritatẽ Xylotecti, canonici apud Lucernenſes: coniungebat eos et ingeniorũ ſimilitudo, (quæ ad coalescendos animos plurimũ habet momenti) et politior litterarũ cultura. Xylotectus enim doctũ et lepidũ, vt ea ferebant tempora ſcribebat carmen: & Oporinus eo non erat inferior. Non multò pòſt Xylotectus Euangelij puritatẽ amplexus, ampliſſimos illos reditus deſeruit, ductaq́ vxore, Baſileã conceſſit, vbi deinde peſtis contagione infectus, vitam cum morte commutauit. Oporinus quoq́ monaſticæ ſcholæ pertæſus, amicum ſequutus, Baſileam rediit: cœptum ſemel ſtudiorum curſum continuaturus, & cum laude confecturus. Sed cùm nec tum quidem ulla ſubſidia à quoquam ſubminiſtrarentur, Græcos Theologos, vt Irenæũ et alios deſcribendos ſuſcepit: quos magno ſumtu Ioã. Frobenius Græcè in publicũ

emitte-

emittebat. Adeò semper res angusta domi, & grauis paupertas Oporino obstitit. Tandem Xylotecti viduam, anno 1527. vxorem duxit: non alia ratione de amico præclarus se mereri posse existimans, nisi magno suo cum malo, morosæ & austeræ vetulæ iugum subiret. Quæ ab ea fuerit perpessus: referre non libet. Hinc autem quiuis acerbitatem molestiarum, quas vxor imperiosa & immitis obijciebat, facilè æstimabit: quòd ipse Oporinus sæpe diceret: id̃ sibi quod Socrati accidisse, vt cum Xantippe Philosophari disceret. Nec minor sanè, eius quàm Socratis in perferenda & mußitanda vxoris iniuria, fuit tolerantia. Nam vt ille multis conuitijs ab vxore exagitatus, demum sordida quoq; aqua perfunderetur: nihil aliud dixit, quàm sibi notum esse, posℭ tot tonitrua, tandem quoq; venturam pluuiam. Ita Oporinus importunitatem coniugis, in casibus haud dißimilibus, patientißimè tulit. Gubernabat tum litterarium patriæ ludum Oporinus, & feliciter iuuentutis studia, vt erat tractandorum ingeniorum elegans artifex, moderabatur. Et sunt adhuc non pauci, qui primorum rudimentorum cognitionem, & hinc extructam solidam eruditionem acceptam Oporino ferunt. Sed is, quoq; scholasticæ vitæ cursus, citò esℭ interruptus. Quum enim naturæ præstantia ipsum non nisi ad summa hortaretur: &

doctorum

doctorum virorum, qui tum viuebant, elogijs extimulatus, non quieſceret: forſan etiam præſentis temuitatis (quæ plerunq; grauiſſimos labores ludimagiſtrorum comitari ſolet) ſuppuderet: de ineunda alia ſtudiorum ratione cogitare cœpit, quæ eum continuis illis moleſtijs ereptum, tutiori durabilis proſperitatis locaret ſede. Hoc meditanti Oporino, Ioannes Oecolampadius, qui primus Baſileæ ſincerionem Chriſti Euangelij doctrinam eſt profeſſus, mirum hominis ingenium, & ad omnia aptum, ſed litibus inimicum animaduertens: author fuit, vt Medicinæ ſtudio ſe addiceret: præſertim cùm ibi eſſet Theophraſtus Paracelſes, qui vnius anni ſpacio, eximium artis doctorem, ſe perfecturum ſuperbè iactitabat. Venit Baſileam Theophraſtus ſub initium repurgati Euangelij, & religionis nomine ab Oecolampadio ſuſceptus & Magiſtratui commendatus eſt. Diſſipata tunc planè erat Academia, & profeſſores partim eiecti, partim ſua ſponte vrbe ceſſerant. Facilè igitur auxilio Oecolampadij medicam profeßionem, in Academia, obtinuit.

Conſiliũ Oecolampadij ſequutus Oporinus, Theophraſto ſe adiunxit, & quàm diu Baſileæ fuit, ab eius conſuetudine nunquam diſceſſit: imò etiam domeſtico eius vſus conſortio, operam ipſi ſuam, famuli

&

& amanuensis functus officio locabat: sperans se vel hac officiosa diligentia perfectam artis cognitionẽ, quam Doctor istr, plenis buccis crepabat, consequuturum. Theophrastum itaq; magna primò cum admiratione, & numerosa sectatorum, etiam eorum qui sapientiæ, & eruditionis ea in arte eximiæ, laude erant celebres, frequentia docentem Oporinus diligenter audiuit: et quæ ab Theophrasto germanicè dicebantur (vernacula enim lingua præter morem medicinam docuit) latinè fideliter excepit. Latinæ quidem linguæ cognitionem Theophrastus habebat, vt sæpe affirmabat Oporinus, perexiguã: memoria tamen adeò felici erat præditus, vt integra Galeni loca, memoriter & expeditè recitaret. Ea quæ ex materno sermone conuertisset Oporinus, vel non intellecta dictando, aut in lectione confusè excepta, omnia Theophrastus approbabat. Quod quidẽ Oporinum sæpe dubium fecit, vt impostureæ aliquid subesse, ex tam promto assensu suspicaretur. Egressus cum suis discipulis Theophrastus, vt herbas colligerent: si qua occurreret planta, cuius nomen ignorabat, eam non in vsu esse dicebat. Quàm ardens discendi studium in Oporino fuerit, vel hinc cognoscitur: quòd ebrij hominis insanos mores, patientissimè pertulerit, vt cum fructu aliquo, tantis molestijs digno, in artis medicæ studio progrederetur.

Hippo-

Hippocratem ferunt, medicinæ discendæ, adeò fuisse studiosum, vt vel retrimenta gustare non dubitarit: morbi materiam inde exploraturus. Cleanthem quoq; scientiæ desiderio ita exarsisse Laërtius scribit, vt noctu hortulano cuidam, aquas hauriendo (vnde & φρεάντης dictus est) quæstum faceret: quo paupertatem suam sustentare, & interdiu Philosophiæ vacare posset.

Non leuior certè ardor discendi in Oporino nostro fuit: nec minor molestiarum sustinendarum inuicta tolerantia. Cùm enim Theophrastus contra reliquorum medicorum placita, assereret hominis temperiem non nisi ex vrina alcali hoc, est, si quis per triduum omni cibo & potu abstinuisset, cognosci posse: Oporinus se ipsum triduo macerauit: et exiguũ quid in phiala Teophrasto adferẽs, iudiciũ doctoris sui requisiuit. At ille ridens, & stultum eum, qui tam facilè obtemperasset, vocans, phialam parieti allisit.

Solebat præterea Theophrastus vino madidus, noctu, stricto gladio per dimidium ferè horæ, cum laruis depugnare: non absq; Oporini, qui eodem in conclaui, cubiculari suo lecto latebat, magno metu & periculo: Inde Oporinum ad dictata excipienda excitabat: quæ tàm expeditè recitabantur, vt dæmonum instinctu, ea suggeri Oporinus, se putasse sæ-

pe affirmaret. Et certè plurima êx ijs, quæ sunt impressa, Oporini manu scripta sunt: quæ vt erat facilis, istius sectæ hominibus haud grauatè communicauit. Quid quòd compotationibus, quibus doctor iste supra modum delectabatur, non rarò indulgere cogeretur? in quibus tamen non erat perpetuus, cùm ingenij ad litterarum potius culturam, quàm commessationes apti, uires, frequentem crapulam non ferrent. Fidem & diligentiam Oporini, ipse Theophrastus prolixè commendat: ac in quodam libello, ex multis famulis vnicum se Oporinum fidelem expertum esse fatetur.

Hoc statu, & his moribus biennium ferè Basileæ Theophrastus vixit: quo quidem tempore, ita artem suam probauit, vt propter summam felicitatem in dèsperatis morbis curandis, in magna esset admiratione. Erat ibi Canonicus quidam nobilis à Lichtenfels, deploratæ valetudinis: Eum Theophrastus, pactus precium centum florinorum (quos promtè offerens, numeraturum se summa etiam voluntate Canonicus pollicebatur) tribus Pilulis Laudani sui (medicamenti genus est, quo in extrema tantum necessitate vtebatur) saliua subacti, feliciter restituit. Tam breui spacio, & quidem re vt uidebatur exili, sanatus Canonicus, pactis nõ stetit. Dignus certè, qui longioribus morbi cruciatibus

bus, & doloribus torqueretur. In ius igitur Theophrastus ambulat: Vbi cum solita & à magistratu ordinata ac præscripta solutio decerneretur: Theophrastus tàm vile precium suæ arti statui ægrè ferens, importunius in prætorem est inuectus, ita vt læsi magistratus pœna metueretur. A quibusdam igitur magnæ authoritatis viris, qui honori ipsius studebant, monitus Theophrastus, ipso etiam Oporino, vt se subduceret, instare non desinente: in Alsatiam descendit, relictis Oporino vasis Chymicis.

Promiserat Theophrastus, Laudani conficiendi rationem Oporino se traditurum: Qua spe pellectus eum in Alsatiam est comitatus: & biennium adhuc hominis importunitatem tulit. Tandem impetraturum se à magistro suo, quod cupiebat, diffidens, eum deseruit: Accelerabat abitũ, Theophrasti impietas. Vocatus enim à rustico ægro, cùm Eucharistia usum intelligeret, suæ arti iam non locum esse apud illum qui alium auxiliatorem quæreret, (horrendum dictum) aiebat. Quòd si ex animo ita sensit Theophrastus, quis non blasphemam hominis impietatem detestaretur? Sin autem excusatione hac vti voluit Theophrastus, ne, prioris felicitatis famam iam morituri, exitu corrumperet, ac remedia sua infamaret: non magis prudens &

vrbanus fuisse videtur: quàm ille: qui mortem metuenti ægro τέθνηκε καὶ πάτροκλος, respondit, ὅστις σεο πόλλον ἀρείον. Extant quidem scripta Theophrasti, quibus magiam approbat: et hominem pium dæmonis, vt latronis opera, vti posse asserit: Et superest adhuc Basileæ D. Vuolfius Vuisenburgius, qui in publica lectione affirmanti: si Dei deficit auxilium, diaboli succedat, contra dixit: sed multis ab eo calumnijs oneratus furori hominis cessit. Et hæc quidem causa discessus Oporini à Theophrasto fuit: Quo relicto Basileam ad vxoris imperium redijt: laudani portione prius ab illo accepta, qua veluti diuina virgula non multo pòst seruatus fuit. Sumto enim purgandi causa, Mercurio præcipitato: rixa cum vxore orta, noctu domo egressus, ad patrem contendit. Hausta in via aqua copiosiore: & quia pulsandis ædibus, patri dormienti, molestus esse nollet, ad fores assidens frigore oborto, toto corpore, capite inprimis adeò intumuit: vt de vita medici desperarent. Dum ita aliquandiu decumberet, & quodam die solus domi in lecto esset, recordatus Oporinus laudani, ad peram, qua continebatur arrepsit: ac tres pilulas deuorauit: ibi somno consequuto, reuersa è concione vxore, quæ mortuum se inuenturam sperabat, tumore sublato, incolumnis euasit. Magno profecto ingenio fuisse Theophrastum medicamenti

huius

huius præsentißimi præstantia demonstrat. Quòd si ad naturæ hanc felicem excellentiam, pietatem & politiorem eruditionem adiunxißet, vno Æsculapio, vel Ioue (qualis Menecrates iste) minor, vt his verbis vtar, fuißet.

Non multo pòſt Oporini vxor, qua cum octennium uixit, Lucernæ obijt: quò bonorũ suorum causa quotannis ascendebat. Amplam quidem hæreditatem ex facultatibus mortuæ coniugis sibi obuenturũ putabat: tantùm tamen abfuit, ut aliquid obtineret: vt etiam iure rem experturus, fraude affinium non leue damnum fecerit. Docebat eo tempore Græcam linguam Basileæ, magnus ille Grynæus Heydelberga illuc accersitus. Is Oporinum propter ingenij & morum elegantiam, & Græcæ linguæ præstantem cognitionem, plurimum diligebat: et hic icißim Grynæum præceptorem, omni cultus & pietatis studio reuerenter obseruabat. Proprium hoc bonorum virorum esse solet, vt eorum miserijs vehementer afficiantur: qui si in promtu esset emergendi facultas Reipu. aliquando ornamento forent: præcipuè cum suæ duræ quondam sortis memores dignum & pium existiment, pro virili sua, aliorum prostratas fortunas subleuare, ac cõstituere. Subinde igitur Grynæus res Oporini promouere: studia eius & ingenium alijs commendare: omnibus denique hu-

manitatis à beneuolentiæ officijs, honori, & commodo ipsius consulere.

Quare cum sacram scripturam explicare, authoritate senatus, Grynæus iubcretur: effecit, vt in eadem professione, & collegij procuratione, cui antehac præfuerat, sibi Oporinus substitueretur. Ad studia itaq; et secundas nuptias reuersus, magna cũ laude et auditorũ fructu, munere isto scholastico est functus. Mira enim in docendo erat perspicuitas, dexteritas, & erudita facilitas. Plutarchi vitas Græcè scriptas, frequentibus auditoribus, doctè & prudenter enarrauit: quorum pars aliqua Parens meus quoque fuit: tum temporis, vnà cum illustri Heroe Lazaro à Schuendi, & viro amplissimo Georgio à Steten Augustano, studiorum causa Basileæ viuens. Domum cum suis discipulis, quos nominaui, & alijs compluribus, reuersus Oporinus prælecta, accuratè ab ijsdem exigere pro sua erga auditores propensione solebat. Huius beneficij, quo nihil maius, nihil sanctius, nihil diuinius, discipuli deinceps memores: gratitudinem suam Oporino præceptori luculenter demonstrarunt. Nam ipse Schuendius Oporinum, fatalibus suis ærumnis tantùm non oppressum, non semel subleuauit. Par Stetensis fuit liberalitas. Parentis mei in Oporinum studium

prædi-

prædicare nolo: officij mei esse putans, eadem voluntatis promtitudine obseruantiam debitam præceptoribus meis declarare. Sed ad rem redeat oratio. Collegio præfectus, Erasmo Roterodamo Basileam reduci: ibidem peractæ vitæ catastrophen expectaturo, virum honorarium officij causa offerebat. In mutuum complexum postquam venirent, & dextras iungerent: Erasmi manum Oporinus, durius compressit: ille, vt erat Chiragricus, se grauiter ledi exclamat: Siue seriò siue ioco, hoc ab Erasmo, vt in familiaribus congressibus iucundus, humanus, grauis tamen fuisse perhibetur, factum est: constat Oporinum, attonitum obmutuisse. Id animaduertens Erasmus, Oporinum, amicè compellat, vinum, infundi iubet, & vt animum recipiat hortatur. Consedit cum suo comitatu, (qui ob Erasmi aduentum frequens erat) Oporinus: & semel atque iterum in orbem redeunte poculo: ad se quoque reuersus, docta & graui oratione atque ipso digna Erasmo Erasmum excepit. Digressi sunt, non absque mutui amoris fomite: quo veræ beneuolentiæ sanctè cultæ igniculos semper aluerunt.

Hac vitæ cõditione bienniũ ferè Oporinus exegit: cum vxore sumtuosa, tribus matris proluuiũ imi-

tantibus stipata filijs. Sumtibus tandem qui censum superabāt impar, de academia deseranda cogitabat: præsertim cum nescio quid controuersiæ Grynæo cū Caroloſtadio de gradibus in ſchola vſitatis, intercesſiſſet. Quo intempeſtiuo malo moti nō pauci Academiam deſeruerunt. Cœpit igitur cum affini ſuo Roberto Vuintero excudere, et alijs rebus neglectis, in hoc totus eſſe.

Non deſuit tum quoq; creſcendi cum dignitate occaſio: niſi vis fati in Typographicas difficultates omnino eum abreptum & demerſum voluiſſet.

Academiæ enim præſides de Oporini ingenio ac profectu, multis iam maturæ eruditionis teſtimonijs editis, probato, inſigne & euidens in Rempub. emolumentum ſibi polliciti: ſatis amplos ex Canonicatu D. Petri reditus (quos facultatum, vt vocant, profeſſoribus, magiſtratus Baſilienſis piè deſtinauit) ipſi, Iuris ſtudium aggreſſuro obtulerunt. Audiuerat Iuris doctrinam explicantem Cl. Iureconſultum Bonifacium Amerbachium, quem, (licet enim ex ipſius ore hæc dicere) ſocerum tum certè non ſperaſſet: Et eo doctrinæ genere ob id magis delectatum ſe eſſe, dulci recordatione iuuenilis ſtudij, dicebat: quòd legum conſtitutiones, ex fontibus, ſacræ ſcripturæ deductas, Philoſophorum ſaniorum, Platonis nimirum & Ariſtotelis, riuulis irrigaret. Iuris enim

ris enim & purioris Philosophiæ studia ita concinnauerat Amerbachius, vt & inter Iureconsultos palmam merito suo facilè tulerit: et doctißimis Philosophis haud inferiorem ego eum posuerim. Sed auersatus Oporinus flexibiles illas in vtramq; partem casuum disputationes (quas instituto suo, docens accommodabat Amerbachius) & alioqui remotum à litibus vitæ genus amans, hanc quoq; occasionem ita neglexit: vt si molestijs præsentibus eluctandi spes aliqua fuisset proposita, non inuitus eam esset amplexus. Si enim scholæ præsides, singrapha, promissos reditus, quod petijt, confirmassent, atq; æs alienum iam conflatum acceptis tamen, quos impresserat cum Vuintero libris, persoluissent in eorum sententiam, lubens descendisset. Magistratus verò in dubium, fidem suam vocari ægrè ferens, suo ipsum et fortunæ arbitrio reliquerunt.

Non esse hominis uiam eius: nec viri dirigere gressus suos, Oporini exemplo conspicuum esse potest. Nam vt Hercules apud Prodicum, in biuio sub sistens, secum vtram viam ingrediatur deliberat: Sic Oporinus noster, in omnem occasionem experrectus, pluribus conditionibus propositis, hæsit dubius. Sed tamen nec Medicum, à quo non alienus erat, nec Iurisprudentiæ, ad quam honoris spes & ingens opum vis, inuitare et allicere debuerat, studium est

proſequutus: Sed Typographicum vitæ genus, quod nunquam cogitarat, amplexus: illuſtri documento fuit Deum Opt. Max. actionum noſtrarum et finem & rationem prouidè ac ſapienter regere: eo modo, quem ad verbi ſui propagationem, nominis ſui gloriam & noſtram ſalutem, maximè expeditum nouit. Vt enim Typographia, Oporinum à ſtudijs importunè retraxit, intercepto ſolidioris, magiſque durabilis proſperitatis, quam attuliſſent, curſu: Ita eximiam ad Reipub. litterariæ commoda acceſſionem adiunxit, alijſq; ſuo damno profuit.

Plenis itaq; velis in typographicum mare delatus Oporinus, naufragium primum per Vuinterum fecit: qui vxoris luxu perditus, præter officinam nihil reliquit. Hanc tamen à creditoribus, ſeptingentis florinis aliunde mutuò acceptis (precio mercem longè ſuperante) redimere eſt coactus. Ita prius, quàm in herba meſsis eſſet, triſtis hyemis ſæuitia, autumno ſuus perijt fructus.

His initijs, hoc ære, & antea cum Vuintero contracto: & tum emta ipſius officina accumulato, Typographicam negociationem cœpit: Subinde verſuram faciens, omni conatu ob pecuniarias difficultates, in nihilum, peiuſue relabente:

Non aliter, quàm qui aduerſo vix flumine lembum,
Remigijs ſubigit, ſi brachia fortè remiſit,

Atq;

Atq; illum in præceps prorò rapit alueus amni.

Non enim tantum à parentibus nihil ad eum rediit, sed pecuniæ numerum haud exiguum, sexcentos penè florinos excedentem, quem ab Ludouico Bero Canonico, suo à matre affini, iam destinatum sperabat, infortunio quodam mirabili amisit. Nam Francofurtum proficiscens: in hospitio Mulbergensi insignia gentilicia, Germaniæ more, fenestræ inseri curârat. Pictor veritatis imaginem, fucatam Religionem monastico habitu indutam calcantis finxit. Id cùm resciuisset Berus, indignè adeò tulit, vt nomen illius è tabulis eraserit.

Tantis licet, molestijs laboraret Oporinus, neruis omnibus rei benè gerendæ incisis: nihilominus ingenti animo ærumnas omnes perferre ac superare: et vt eluctari possit contendere, institutum in re litteraria iuuanda suum vrgere: doctorum virorũ animis se insinuare, cùm litterarum crebritate ceu fomento beneuolentiam alendo, tum alijs officijs ijsdem gratificando. Deseruerat tum parens eius artem suam, ne idola, & id genus imagines pingeret. Illum Oporinus innumeris grauissimarum expensarum molestijs, vndiquaq; circumuentus, piè aluit, fouit, sustentauit, nihilq; ipsi, quàm diu superfuit, defieri est passus: Iisdem pietatis officijs sorores

(*matrem*

(matrem enim maturè amisit) prosequutus. Duo præcipuè in Typographo sedulo et prouido spectantur: alterum ποιητικὸν, vt exemplaria comparentur & excudantur: alterum μεταβλητικὸν (pars est ἐμπορικῆς τέχνης in Sophista Platonis) vt eadem impressa commodè extrudantur. Et quidem τῷ μὲν θεοὶ ἄλλο δόσαν (vt Homerus inquit) τὸ ποιεῖν scilicet, ἄλλο δ' αὖ ἐνδόσαν. Nam vt felici diligentia in excudendo vsus est: ita successu in distrahendo prorsus caruit.

Quod igitur ad primũ attinet, omnes hoc libẽter concessuros spero, optima et doctissima, cum vetustate, tum vtilitate veneranda, et magnifacienda scripta, ex Oporini officina prodisse: Reipub. magis commodo, quàm proprio fructu labores suas metientis. Sacra inprimis, in hominum manus cura sua & diligentia peruenire cupiebat: vnde à Casparo Bruschio, Palatini iure, datis etiam hac de re codicillis, Dei Opt. Max. notarius contra Antichristum & inferorum portas est nuncupatus.

Oporini certè beneficio Biblijs à Castalione, viro doctissimo & innocentissimo in latinum sermonẽ conuersis, fruimur: quem etiam Religionis causa patria extorrem, cum familia satis numerosa, solus diu aluit: vt & plurimis alijs doctis certi subsidij loco semper Oporinus fuit.

Erga

Erga operas præterea, quas librorum impressio postulat: supra facultatum rationem, & modum liberalitatem exercuit: vt earum misertus, non absq; graui sæpe detrimento, illas ab alijs Typographis nescio quid incommodi ex infrequenti mercatu metuentibus dimissas, susciperet, ac non rarò, supra quinquaginta sustentaret. Quid inde curarum et anxietatis ad Oporinum redierit, maior mea est imbecillitas, quàm vt oratione possim exprimen. Herculeas potius ærumnas sibi quis optarit, quàm quotidie cum hoc hominum genere conflictari. Taceo quòd nullum opus, nisi à semetipso correctum lucem viderit. Quos porrò sumtus eam in rem fecerit, iam non attinet dicere. Facilè eos quiuis ex grauissima rei familiaris iactura æstimauerit. Non defuerunt tamen qui magnificentia sua, vbi ille defecerat, paratissimo ipsi subsidio erãt, ac sæpe omni ope destitutum tempestiuè subleuabant. Digna æterna memoria & prædicatione magnificentia est Cl. & doctissimi virorum Ludouici Grempij I. C. ti celeberrimi, Reip. huius vrbis aduocati: & Ioannis Sturmij Rectoris & præceptoris nostri, omni pietatis studio, perpetuò obseruandi: qui debitæ pecuniæ non exiguam summam Oporino mortuo remiserũt. Idem fecit Typographus doctissimus Henricus Petri, qui quadringentos florenos in vsum Typographicum

phicum Oporino ſuppeditatos, pupillo liberaliter condonauit.

Altera Typographi cura eſt, vt cum fructu ſuo, exemplaria impreſſa diſtrahat: & laborum, ſumtuumq́, fructum percipiat. Μεταβλητικὴν hanc partem vocauimus. Ea iucunda et larga ſuperati laboris compenſatrix, ſpe præmij: pro varijs ærumnis implere mercatores et ſingulari voluptate ſolet perfundere. Verùm & hîc omnia ſibi aduerſa eſſe expertus. Francofurtum enim quotieſcunq; venit, non aliter, ac ſi in carnificina torqueretur, fœneratorum iniurijs miſerè exagitatus fuit: adeò vt animi magnitudo & vis, vel hoc calamitatis genere perſpicua, laudem, ſortis autem atrox aſperitas, commiſerationem mereatur.

Vulgò quilibet ſuæ fortunæ faber dicitur: quàm vere ipſa teſtatur experientia: eorumq́, exempla, qui duriori aliquo preſſi caſu, homineſq; Deoſq; accuſant: rati vel illorum iniquitate vel horum permiſsione, miſerias in humanum genus inundare atque immitti: quas propria tamen culpa attrahunt, & attractas indiligentia ſua cumulant. Incuriam hanc equidem, haud facilè Oporino noſtro tribuerim: vel etiam vitio duxerim. Negari tamen non poteſt, rerum eum ſuarum, nimium ferè ſocordem in hac fuiſſe parte. Nam & in anno

tandis

tandis nominibus,& accepti atq; expensi codicibus accuratè describendis, summa in ipso,genio eius aduersa fuit negligentia: & in sua pro alijs fide interponenda, exponendáq; pecunia, facilitas maxima. Qua quidem in re, sæpe indignè fuit deceptus: ita vt desiderata debitorum fide, vltra octo millia in nominibus parum liquidis habuerit.

Eò etiam perfidiæ & iniquitatis quorundam est progressa malitia, vt neglecta omni pietate, charitate, & honestate: nulla habita boni, æquiue ratione, pro sorte centum florinorum, viginti, imò etiam triginta, vsuræ turpissimæ loco ab ipso exegerint: Quàm miseris modis, curarum æstus, & solicitudo, hinc exorta, Oporinum exercuerit, dici vix potest. Tantum tamen abfuit, vt de pertinaci suo studio aliquid remitteret, vel laboribus & molestijs succumberet, varietate & magnitudine ærumnarum fractus: vt, quod Iuno apud Tragicum de Hercule queritur, superarit & creuerit malis, iráque fortunæ frueretur: in laudes suas eius vertens odia.

Summum iuuandis humanioribus disciplinis studium, & indefessum conatum vel illud Aldinum testatur, quod instituto suo accommodatum Musæi foribus præfixerat.

Quisquis

Quisquis es, rogat te Oporinus, etiam atq; etiam: vt si quid est, quod à se velis, perpaucis agas: deinde acturum abeas: nisi tanquam Hercules defessо Atlante, veneris suppositurus humeros. Semper memineris, quod & tu agas: & quotquot huc attulerint pedes.

Atq; has quidem difficultates Oporinus est perpessus, Nonnunquam tamen eadem ipsa fortuna blandiori vultu, in amicum complexum veluti odio exaturata, libidinisq; sua ducta pœnitudine, rediturа videbatur: dum illum & principum gratiæ: magnorum fauori: omnium verò amori & beneuolentiæ feliciter insereret.

Nam ipse Imperator Ferdinandus, hominis probitatem amplexus, clementissimè se Oporino dedit: et ut merces eius improfessæ Brisaci (oppidum illud est ad Rhenum peramœno loco, & natura, & opere munito, situm, vbi portorium Austriaci colligunt.) præterueherentur, benignissimè concessit. Sed Oporinus, futura compendia vel dispendia parum diligenter considerans, hanc quoq; neglexit cõmoditatẽ.

Palatinus etiam Elector Fridericus, Oporini integritatem, & in excudendo industriam admiratus, Heidelbergam eum accersiuit: vbi res suas forsan melius stabilire potuisset: nisi præ natalis soli dulcedine maximè opimas conditiones repudiasset.

Expatiatus erat aliquando ad Ioan. Rodolphum

Stoer,

Stoer, abbatem Morbacensem, negotij cuiusdam conficiendi causa. Cùm admissus continuò non esset, domum redijt, & satis acerbas ad abbatem litteras misit: quibus ludibrio se & morionis loco haberi, molestum sibi esse ostendebat: sed quia stultorum esset vera dicere, se quoq; vera dicturum affirmabat: inde in stolidam aulicorum, (qui plerunq; ob monachorum imperitiam & stoliditatem vsurpata omni administratione et imperio insolescunt atq; altos gerunt spiritus) superbiam inuectus. Erat enim in Oporino, quod sciunt, quotquot eum norunt, omnes, veritatis studium maximum: illæsus candor, & inuiolabilis integritas. Abbas ne cicadam ala corriperet, amicissimè Oporinum inuitauit: & annuum stipendium, quo doctissimum Sigismundum Gelenium honorauerat, post illius mortem in Oporinũ, Bibliothecæ suæ locupletãdæ ergò, transtulit. Felix fuit doctorum amicitia, qui & litteris & dedicationibus ipsum ornarunt: rati vel hinc lucubrationibus suis, non parum dignitatis & commendationis accessurum: si Oporini nomine in aliorum conspectũ venirent. Et vt ex infinitis vnum enumerem, Andreas Vesalius, cum Oporino familiarissimè diu est versatus, Anatomiæ suæ, opere typis ipsius commisso: cuius etiam consilio & instinctu, præclaro quidem, sed inauspicato Arionis symbolo est vsus.

In hoc laborioſo vitæ genere cum ſecunda vxore, Maria Ficina vixit Oporinus triginta & aliquot annos, grauiſſimis, hominum improborum iniuria, factis naufragijs. Mortua eſt illa, peſte, marito Francofurti in nundinis abſente, anno ſupra milleſimum quingenteſimum ſexageſimo quarto. Eadem hora, manè quarta, qua eam expiraſſe domum reuerſus cognouit, pulſum quendam, ad ſpondam lecti Oporinus ſenſit: quo aliquid mali portendi ad famulum, iuxtà cubantem dixit. Delectabatur illa, vt memorauimus, inſolente pecuniæ effuſione: parùm ſollicita, quanto labore, & periculis mediocres etiam opes conſtarent: Aliàs perita artium quibus indulgentiores mariti capiuntur, & ad obſequia vxorum flectuntur. Nam vt Menander dicit.

Ενες' ἀληθὲς φίλτρον ἐγνώμων τρόπος:
Τάτῳ καταχρᾶται ἀνδρὸς εὖ φρονῶν γυνή.

Conſtat rara, vel potius nulla inter eos interceſſiſſe iurgia: dum illa facilitatis mariti non ignara, ingenium eius blandè tractaret: & continuis Typographiæ laboribus defatigatum ac tantum non oppreſſum, & morum & ſermonis commoda elegantia reficeret: operarum præterea ignaua importunitate concitatum prudenter permulceret,

ceret, ac tempestiuè leniret.

Defuncta coniuge administrandæ rei familiaris moles, ipsi soli Oporino incumbebat: cui oneri, alioqui sexcentis negocijs distentus, & numerosa operarum multitudine obrutus, cùm sufficere non posset: rebus suis ita postulantibus & cogentibus: semestri elapso, tertiam duxit: Elisabetham, Eucharij Holzachij F. animi, corporis, & fortunæ dotibus ornatissimã matronam, viduam Ioannis Herugij iunioris, eodẽ pestilentiæ malo extincti. Huius officina cum Oporini coniuncta, maioribus eum inuoluit molestijs. Nam vxoris beneficio & opib. auctus: cùm aliquantulum à perennib. istis ærumnis respirare inciperet, & in portu, omni exemtus periculo Arion nauigare videretur: in Oceanum typographicum tunc demum est prouectus. Sed qualemcunq; hanc prosperitatem immaturum coniugis fatum intercepit. Ea enim in Thermas Badenses Heluetiorum profecta, ex doloribus matricis, quarto coniugij mense Basileam reuersa expirauit.

Tunc demum Oporinus grauissimum vulnus accepit. Nam breui illo tempore, gustum aliquem coniugalis amoris fidei, pietatis sensit: & quid esset in coniugio uiuere didicit. Erat ea festiuo et cõmodo ingenio: et opes suas ad publicã litterarũ vtilitatem

non inuita cum mariti conatib. conferebat: vel hac promtitudine, fidem suam erga Oporinum demonstratura, & studium promouenda re litteraria mi cum marito comprobatura. Mulctatus itaq; tam acerbè à fortuna: magna tamen animi moderatione & grauitate, mortem suæ Heroissæ (Hoc enim eam nomine ob generosam animi probitatem & matronales virtutes, honestabat) tulit. Iam enim frequentibus malis animum obfirmauerat: & non imparatum ærumnis pectus gerere (vt Theseus apud Senecam loquitur) didicerat.

Catastrophen fabulæ, lætiorem Deus esse voluit. Mœrorem enim ex intempestiuo Heroissæ suæ obitu perceptum facilè discussit coniunx quarta (qui quidem quaternarius, vitæ tum cœlestis, quàm adeptus est: tum prolis susceptæ, indicium statuatur) prudentia moderata, probitate, fide, ac pia in maritum beneuolentia, priori non inferior: eo etiam superior: quòd Oporinum in extremo iam ætatis actu, filio virtutis, eruditionis, & diligentiæ paternæ (fortunam enim & ille ex alijs discat) hærede beauerit.

Ea est Faustina, Clarissimi Iureconsulti Bonifacij Amerbachij F. Vlrici Iselini, Iurisperiti, vidua: & ipsa mirando Dei consilio Oporino iuncta, cùm præter nominis honestam existimationem nihil in Oporino, à muliere iuuencula esset expetendum.

Hæc

Hæc res mariti diligentius perpendens: eumq́ ætate iam grauem, laboribus istis ferendis imparem esse videns: assiduè instare ipsi & orare, vt vendita officina, sese expediret.

Difficulter quidem coniugis precibus cessit Oporinus: quòd stationem hanc, in quam à Deo esset collocatus, temerè deserendam, & priuato ocio publicũ commodum postponendum non putaret: sæpe etiam diceret: Molestiæ typographicæ finem, mortẽ ipsam, iam propinquam excepturam esse. Victus tamen istis vxoris precibus, Typographiam vendidit, nunquam suarum rationum subducta summa. Non multò pòſt suscepit filium Emmanuelem, prouidentiæ diuinæ testimonium, ipso natali suo 25. Ian. 1568. anni: quasi & hoc imminentis mortis, non dubium esset omen. Lætitiam quam inde percepit Oporinus, indicabunt isti, quorum omnis in prole vnica, nominis & generis propagatrice, stat cura. Nullæ ad doctos mittebantur litteræ, in quibus Oporinuli (ita enim apud amicos vocitare solebat) non fieret multa mentio.

Sed nec tum quidem liquido, & ob omni parte solido gaudio frui licebat. Complures enim molestæ et impeditæ curæ ab importunis et malè feriatis hominibus inijciebantur: quæ cùm senis animum acerbius ferirent, ac sauciarent, vitæ tandem finem Opo

rino attulerunt. Quinto namq; post natum Emmanuelem suum mense ex catarrho, & cephalalgia epidemia, cœpit decumbere: cum alioqui corpore non ægro esset. Excepta enim paralysi, qua in itinere ad Vueittmoseros (qui mille Ioachimicorum præsidio munito Delphino, Arionem, propè iam marinis fluctibus obrutum, è piratarum manibus anno 1558. eripuerunt: sola Oporini, nomine saltem noti fide contenti) fuit affectus, nunquam aliàs ægrotauit. Vigesimo pòst die, sexto nimirum Iulij, anni 1568. circa horam nonam antemeridianam, ex hac vita miseriarum plena placidè excessit: ea patientia, quæ vitæ anteactæ consentanea, innocentiam, pietatem erga Deum, ac sensum futuræ beatitudinis aliquem probaret & testaretur: cum natura multos imperfectæ κρίσεως conatus suis locis fecisset. Decimo quarto decubitus die, somno oppressus, diu supinus iacuit: tandem altè ductis suspirijs, hanc edidit vocem: Benè habet, si quis ita monetur. Interrogatus ab astantibus, quid sibi hæc vellent, respondit: Per somnium se vidisse supra lectum horologium automatum suspensum, horas signasse, quibus finitis, pondus illud, quo moles impellitur, in pectus deuolutum, eum excitasse: Addidit, dulcem se quasi concentum ex illa concussione

per-

percepisse.

Elatus est humeris Academiæ, comitatu omnium ordinum honorificentissimo: sepultus in summo templo, in societate clarissimorum virorum, Grynæi, Oecolampadij, Munsteri, & aliorum qui viuacibus ingenij monumentis nominis perpetuitatem sibi pepererunt.

Concionem funebrem habuit, reuerendus vir D. Simon Sulcerus, Theologus doctissimus, & puritatis Euangelicæ diligentissimus cultor.

Mortem eius luctus omnium bonorum consequutus est: nec defuit fœneratorum strepitus, qui & viuum scelerate expilarunt: & mortuo, contumelioſe insultare non erubuerunt: Cùm tamen ijdem ipsi, præter paupertatem patriam: summam erga alios liberalitatem, æris istius alieni non postrema fuerint causa: cuius numerum immanis illa secundæ vxoris prodigalitas, vt dixi, & priuignorum profusio auxit.

Hunc vitæ finem, Ioannes Oporinus habuit, de studijs nostris optimè meritus: & ob id dignus, cuius memoria, cum virtutis perpetua commendatione omnium bonorum labijs celebretur atq; efflorescat. Qualiacunq; n. ea fuerint, quæ mortem eius exceperunt: eiusmodi tamẽ sunt, ut nec æternã illius beatitudinẽ, cuius initia iã moriturus percipiebat:

nec quam viuus, ex veræ virtutis actionibus habuit, sint interturbatura.

Quin potius, eam speramus fore posteritatis gratitudinem: vt præconijs suis existimationem Oporini sit confirmatura, qui etiam in tanta rei familiaris angustia: ex tam paruis atq; exilibus initijs incremento sumto, in curanda Typographia, adeò magnificus esse potuerit.

Gratias verò vobis ago, grauiss. & doctiss. auditores: quòd & me de Oporino balbutientem audire tam patienter: & Oporini manibus nobiscum parentare non estis dedignati.

MORTIS

MORTIS IOAN. OPORINI PRAESAGIA COE-

lius II. Curio obseruauit & scripsit.

QVO DIE RACHELIS BERnardi Brandis ductum est funus, XIIII. ni fallor, Iunij M. D. LXVIII. dimissa cõcione, Oporinus & ego domum simul veniebamus: atque ita ex eius funeris occasione, de morte sermonem conferre cœpimus. Cúmque dicerem, me postquam morientes tot meos liberos tanta alacritate spectassem, mortem mihi non tam formidabilem videri, atque vulgò existimatur: et omnino me ibi mori dediciſſe? Hic ille: Et noster Augustinus, inquit, quo animo discesserit? Eo inquam, quo in sacram cõcionem: quo ad sua studia, atque adeò quo esuriens ad mensam venire consueuerat: animo sedato, cõstanti, alacri, dicam etiam, læto, atque hilari vultu, & appetenti simili. Mirum est, inquit, quibus modis Dominus mortis acerbitatem temperet suis: vt satis liqueat eum omnes moriendi acerbitates perferre voluisse, quò

à ſuis eas remoueret. nã quod alios apople-
xia repente, ac ſine ſenſu tollit, alios phreneſi
ac delirio ſuauiſsimo, alios lethargo & ſtu-
pore quodam attonitos: id Dei bonitate fie-
ri exiſtimo, vt ne cogitare quidẽ eos de mor-
te velit, tantum abeſt vt ſenſum eius aliquẽ
habeant. Id quod Conrado Lycoſtheni af-
fini meo accidiſſe vidimus, cuius pietas exi-
miaque probitas tibi fuit notiſsima. In iis
verò, in quibus integra mens ad exitũ vſque
conſtat, tantum beatę illius vitæ deſiderium
accendit, vt corporis cruciatus omnes aut
contemnant, aut non ſentiant. Et quidem
ab eo tempore, quo mihi paruulum meum
Emmanuelẽ Deus in hac ingraueſcẽte ætate
conceſsit, de hiſce rebus mecum ſæpe cogi-
tans, huius me vitæ tædere cœpit, præſertim
hoc tempore, in quo nihil auditur præter
bonorum cædes, proſcriptiones, direptio-
nes, bella, latrocinia, & malorum omnium
mare. Rectè, inquam, mi Oporine, & piè co-
gitas: atque vtinam hæc potius è cœlo illo
puriſsimo, quàm ex hac fœdiſsima collu-
uie ſpectemus. Quod vbi dixiſſem ad eius
domum peruenimus: vbi ego cùm eũ vellẽ
relinquere: nequaquam inquit, ſed tecum,

mi

mi Cœli aliquo vſque veniam, vt hoc quantumcunque eſt temporis, tecum inſumam: ignarus, quando poſthac vna futuri ſimus. Mihi quidem ſi ita vis, et ſi tibi moleſtū non eſt, inquam, id eſt gratiſsimum, ac iucundiſſimum. atque in hunc modum ſummum templum verſus de ijſdem rebus loquentes ibamus: quò vbi ventum eſt, Videamus, inquit, vbi Auguſtini corpus cōdideris, imus, lapidem contemplatur, legit Epitaphium, probat, præſertim, inſcriptionem illam quę in limine ſuperiore ſculpta eſt: IANVA VITAE, Vere inquit, Ianua vitæ, quando ad illam æternam vitam niſi per mortē aditus eſt nullus: quo magis optanda eſt, et cùm adeſt, lætis animis accipienda. Mox illum locum totum perluſtrare cœpit, ſic, ut nullus domum ſuam tanta diligentia. Et, ó inquit, quot bonorum corpora hìc iacent. Virgines quinque, tres tuę, vna Beati Brand, quinta Iſingrinij: Viri verò quatuor, Caſtalio, Iſingrinius, Frobenius, & Auguſtinus tuus. Ego decimus hīs addi volo: ſi quidē ante te mihi ex hac vita excedere contingat: & in hoc angulo humari, vltra tuos oēs: Nam pulchrū eſt uel mortuum inter bonos, atque pios iacere?

cere? Cui ego, vter prior abiturus sit, in Dei sinu repositum est: sed quandocunque id fiat, hic cũ meis dulcissimis liberis condi in beatum illum diem volo. His dictis discessimus: issque me domum vsque meam, qua humanitate erat, deduxit. Ego verò meis illico hæc, tanquam mortis eius præsagia quædam narraui.

CATA-

CATALOGVS LIBRORVM PER IOANNEM OPORINUM excusorum, secundùm ordinem alphabeticum, adiecta impressionis forma.

Aronis Batalei plausus, Carmen. 8

Abdiæ Babyloniorum episcopi, & Apostolorum discipuli, de historia certaminis Apostolici libri X. Iulio Africano, cuius subinde D. Hieronymus meminit, interprete: cum aliorum Sanctorum vitis. fol.

Abdiæ Prætorij de Iustificatione, &c. libellus. 8

Abrahami Læscheri Threnorum siue Lamentationum Hieremiæ lib. carmine Elegiaco. 8

Eiusdem uersio Commentariorum Pausaniæ de tota Græcia. fol.

Actij Synceri Sannazarij de partu Virginis libri III.

Eiusdem de morte Christi lamentatio. S. Pij poëtæ. Item Eclogæ. 8

Adami Siberi Enchiridion pietatis puerilis, ex diuersis Doctorum monumentis collectu, & distinctum libris IIII. 8.

Eiusdem Poëmatum Sacrorum libi XVIII. 8

Eiusdem Psalterij, seu carminum Dauidicorum libri V. Catecheseos libri II. Bellariorum cœlestium seu De consolatione Christiana, liber I. Idyllia sacra. 8

Adami Siberi Epigrammatum libellus superadditus, cum Emendatione eorum quæ in ipsius Poëmatibus perperam excusa fuerant. 8

Aeliani de Varia historia libri XIIII. græcè & latinè, Iusto Vulteio & Anonymo quodam interpretibus.

Aenea

Aeneæ Syluij de Euryali & Lucretiæ amore libell. 16

Aeschyli Prometheus græcolatinè cum annotationib. Math. Garbity. 8

Aeschyli tragœdiæ per Io Sanrauium latinè versæ. 8

Agriculturæ Sacræ libri V. heroico carmine descripti, quibus absolutum veri Theologi exemplar depingitur, Thoma Naogeorgo autore. 8

Albini siue Alcuini confessio & doctrina de Deo compendio exposita. 8

Alcoranum Mahumeticum, vnà cum Confutationibus diuersorum: & Historijs, de origine, moribus & reb gestis Sarracenorum atq; Turcarum, vsq; ad nostra tempora: Item, Orationibus diuersorum, de bello contra Turcas suscipiendo. fol.

Alexandri Alesii Commentarius in Euangelium Ioannis. 8

Alexandri Aphrodisæi Quæstiones naturales, De anima, Morales: siue difficilium dubitationum & solutionum libri .III. Gentiano Herueto interprete. 8

Allegoriarum typorum & exemplorum veteris & noui Testamenti libri II. ex Operibus M. Lutheri collecti, per Iacobum Hertelium. 8 (lectæ. 8

Allegoricæ Origenis obseruationes, per Gilb. Cognatum col

Anatomia Missæ & Missalis &c. 8

Andreæ Alciati de formula Romani Imperij libellus. 8

Eiusdem Parergon libri X. 8

Andreæ Ammonij Ecloga. 8

Andreæ Fricij Modreuij Commentariorum de repub. emendanda lib. V. de moribus, Legibus, Bello, Ecclesia, Schola Quib. accesserunt:

Eiusdem de Ecclesia liber Secundus, Orationes item, & Epistolæ. fol.

Eiusdem,

Eiusdem, de peccato Originis, de libero hominus arbitrio, de prouidentia & prædestinatione Dei. item, de Mediatore libri III. Item, Narratio de Stanislao Orichouio. 4

Andreæ Fricy von Verbesserung deß gemeynē nutz Teütsch.

And. Hyperij Calendarium sacrum, fol. (fol.

Eiusdem, de quotidiana scripturæ sacræ lectione. 8

Idem Germanice. 4

Andreæ Hyperij Methodi Theologiæ, siue præcipuorum Christianæ religionis Locorum communium libri tres. 8

Eiusdem Theologus, siue de formando Theologiæ studio, libri IIII. 8

Andreæ Naugerij Eclogæ. 8

Andreæ Vesalij de Humani corporis fabrica, siue Anatomiæ libri V. Eiusdem Epitome, tam Latina quàm Germa-

Ang. Politiani Epistolæ aliquot Laconicæ. 16 (nica. fol.

Annæbergæ descriptio carmine Heroico. 8

L. Annibalis Cruceij Ecloga. 8

Anthologici siue Gnomologici græcolatini tomi duo, Mich. Neandri Tabulis linguæ Græcæ adiuncti. 8

Antigoni mirabilium narrationum congeries, græcè & latine, Guil. Xylandro interprete. 8

Antilogia Papæ, diuersorum opuscula, ante nostra tempora contra Papatus errores scripta. 8

M. Antonij Antimachi de laudib. Græcarum literarū Oratio. Eiusdem uersio Gemisti Pletonis, de gestis Græcorum post pugnam ad Mantineam, cum alijs. 4

Ant. Augustini Iureconsulti Emendationum Iuris Ciuilis & opinionum libri IIII. vnà cum eiusdem ad Modestinum, siue de Excusationibus, libro singulari. Quibus maxima iuris Ciuilis pars ex Florentinis Pandectis emendatur & declaratur. fol.

Antonij

Antonij Bonfinij Iſculani de reb. Vngaricis Decades tres, collatione m. uſcripti exemplaris multis in locis emendatiores quàm antea excuſæ. Quib. acceſſerunt iam poſtrema editione, libri XV. hoc eſt, Decas Quarta integra, cum Quinta dimidia: quantum videlicet à Bonfinio ipſo eius Hiſtoriæ deſcriptum eſt. item, Appendices rerum Vngaricarum, vſq; ad noſtra tempora, per Ioan. Sambucum Trinauienſem. fol.

Eiuſdem Ant. Bonfinij Sympoſion Trimeron de Virginitate & pudicitia cõiugali, ad Beatricem Vngariæ reginam, &c. nunquam hactenus in lucem editum.

Antonij Codri Ecloga. 8.

Ant. Flaminij Ode in Pſalmos XXX. 8 Pij Poeta.

Antonij Geraldini Eclogæ. 8

Ant. Lulli Progymnaſmata rhetorica. 8

Ant. Maioragij in Ariſtot. lib. de Cœlo, Ortu & interitu Paraphraſis. fol.

Eiuſdem, in Oratorem Ciceronis ad M. Brutum Commentaria. fol.

Eiuſdem Reprehenſionum libri ſecundi contra Marium Nizolium: in quib. multa & varia diſputantur, quæ cùm magnam in legendo iucunditatem, tum non mediocrem vtilitatem afferre poſſunt. Item, Recuſatio eorum omnium, quæ Nizolius in Deciſionib. eiuſdem Mairagij, tanquam male poſita notauit. 4

Ant. Marij Ecloga. 8

Antonij Nebriſſenſis in aliquot S. Scripturæ locos obſeruationes. 8

Antonini Liberalis transformationum congeries, græcè & lat. Guil. Xylandro interprete. 8

Aonij Palearij Orationes, Epiſtolæ, Poemata. 8

Aonij

Aonij eiusdē de immortalitate animorū libri III. Pij poetæ. 8

Apocryphæ aliquot narrationes de Christo, Maria, cognatione ac familia Christi, Ioanne theologo & euāgelista, græcolatinè per Mich. Neandrum, vnà cum Catechesi Lutheri editæ. 8

Apollonij Rhodij Argonauticorum libri IIII. ad verbum latinè versi per Ioan. Hartungum. 8

Apollonij Historiæ mirabiles, Græcè & latinè, Guil. Xylandro interprete. 8

Apollonij Tyanæi de Imitatione sententia, per Ioch. Camerarium expressa. 4

Apophthegmata veterum Hebræorum, qui Prophetarum discipuli fuerunt, collecta per Mich. Neandrū: et eiusdem Ebræa linguæ Erotematis adiuncta. 8

Appiani Illyricus græcolatinus, Guil. Xylandro interprete. 8

Arati Solensis Phænomena καὶ διοσημεῖα, cum Theonis Scholijs, & Leontij Mechanici περὶ ἀρατείας σφαίρας, Græcè. 4

Idem Latinè. 4

Aratoris in Acta Apostolorum libri II. 8

de Arbore scientiæ boni & mali libellus, Augustino Eleutherio autore.

Archytæ Pythagorei fragmenta Ethica græcolatina, Guil. Cantero interprete. 4

Aristeæ historia de Septuaginta Bibliorum interpretibus, græcè & latinè, Math. Garbitio interprete. 8

Aristologia Euripidea, & Pindarica, Sententiæ ex Euripide & Pindaro aliisq; Lyricis collectæ, græcolatinè cum Annotationibus, per Michaelem Neandrum. 4 & 8

Aristotelis de moribus ad Nicomachum libri X. græcolatinè Dionysio Lambino interprete: cum eiusdem, & Theodori Zuuinggeri Annotationibus. 4

Iidem Ethicorum libri Tabulis perpetuis, quæ Commentariorum loco esse queant, explicati & illustrati, per Theodorum Zuuinggerum. fol.

Aristotelis de Cœlo, item de Ortu & interitu lib. Ioach. Perionio interprete. 8

Aristotelis Ethica ad Nicomachum latinè. Ioach. Perionio interprete, per N. Grouchium correcta: adiecta eorundem Epitome per Hermolaum Barbarũ & Tonstallũ. 8

Aristotelis Ethicorum libri X. græcè & latinè ad verbum, per Turnebum. 8

Aristotelis Organum græcè, à Ioan. Hospiniano recognitũ & emendatum. 8

Idem Latinè, Perionio & Grouchio interpretibus. 8

Aristotelis Physica tota Græce & Latinè, Perionio & Grouchio interpretibus. 8

Aristotelis Rhetoricorum ad Theodecten libri III. Hermolao Barbaro interprete, cum Danielis Barbari annotationibus. 8

Iidem cum Græco textu capitibus suis distincto, & figuris Aristotelicam methodum indicantib. illustrato, & Commentarijs Martini Borhai, & Petri Victorij. fol.

Aristotelis de Virtutib. libellus, græcè & latinè diuersis interpretibus. 8

Arithmologia Ethica, Sententiæ Morales certis numeris comprehensæ, & græcolatinè, à Ioach. Camerario conuersæ. 16

Arnobij Afri in aliquot Euãgelistarũ locos Annotatiũcula. 8

Arriani Nicomedensis de Expeditione ac rebus gestis Alexãdri Macedonis regis lib. VIII. latinè cõuersi p. Barthol. Faciũ. 8

Arriani de dictis et factis Epicteti græcolatinè, Iacobo Schegio & Hieron. Vuolfio interpretib. 4 & 8

Augu-

Augustini Beatiani Epigrammata, & Verona. 8
Augustini Saturnij Mercurius Maior, siue Elegantiarum linguæ Latinæ libri X. varia ac rara eruditione referti. 8
Aurelij Nemesiani Eclogæ. 8
Außlegung der xii. artickleñ deß Christenlichen glaubens/ in xij. Colloquijs oder gespräch begriffen/ durch Joannen Brandmullerum. 4.
Außzug etlicher Spruchen der alten lehrern/ von des Herren Nachtmal/ etc. durch Wolfgägung Wyssenburg. 4.
Ausonij Eclogæ. 8 Eiusdem oratio matutina ad Deum omnipotentem. 8
Aymari Falconei de exhilaratione animi in mortis angore, Dialogus. 8

B

Bapt. Mantuani Eclogæ. 8
Bapt. Persij Thyrsis Ecloga. 8
Bartholi de Saxoferrato I. C. Distinctionum Iuris Tabulæ, postremò magna accessione auctæ. 4.
Bartholomæi Georgieuits Prognoma siue Præsagium Mahumætanorum, de Christianorum calamitatibus, & suæ gentis interitu: ex Persica lingua in latinam conuersum. Eiusdem exhortatoria Epistola contra infideles. Item, libellus de afflictione tam captiuorum, quam etiã sub Turcæ tributo viuentium Christianorum. Item, de ritu & ceremonijs domi ac militiæ ab ea gente vsurpari solitis: Alcorano adiecta. fol.
Barthol. Marantæ Lucullianarũ quæstionũ libri V. quib. & Vergiliani poematis artificium, & innumera ad artem poeticam facientia explicantur. fol.
Bartholomæi Marliani Topographiæ vrbis Romæ libri V. cum ipsius vrbis, & insignium in ea ædificiorum picturis & descriptionibus. fol.

Bartholomæi Riccij de Imitatione libri tres, ex vltima autoris recognitione: vna cum aliorum de Imitatione sententia. 8

Barthol. Syluij de Eucharistia libellus. &

Basilij Ioan. Heroldi Annotationes in Historiam Vngaricam Ant. Bunfiny. fol.

Eiusdem, Bericht vber den Pfaltzgrauischen Stammen. 4

Eiusdem Orbis amor, siue Panegyricus Maximiliano II. Imp. dicatus. 8

Eiusdem Panegyricus Ferdinando Imp. dicatus. 8

Item alius, Princeps iuuentutis, Ferdinando Austriaco, &c. dicatus. 8

Eiusdem Scipio, siue de discipulorum erga Præceptores gratitudine, &c. Dialogus. Item Nero, contrarij argumẽti commentatiuncula eiusdem. 8

D. Basilij Magni concio ad adolescentes, quo pacto ex Græcis autorib. capienda sit vtilitas. 8

Basilij Magni de Grammatica exercitatione libellus, Græce. 8

Basilij Magni opera latinè. fol.

Basilij Zanchij Bergomatis poematum libri VIII. 8

Eiusdem verborum Latinorum ex variis autoribus Epitome. Item, Verborum quæ in Marij Nizolij obseruationibus in Ciceronem desiderantur, Appendix. 8

Bassiani Landi historia corporis humani lib. II. 8

Eiusdem Iatrologia, siue Dialogi duo de vniuersa artis Medica, præcipue morborum omnium & cognoscendorum & curandorum, absolutiss. methodo. 4

Bauren practica teütsch. *per Nic. Vigelium. 8*

Beati Rhenani epistola, de Missarum varietate. Item Fragmentum de vita Greg. Magni. 4

Bernar-

Bernardini Arluni I. C. Patricij Mediolanenſis, Hiſtoriarum ab origine vrbis Mediolanenſis, ad noſtra vſq; tempora, Sectiones tres. fol.

Bernardini Ochini Apologi, wider die miſsbreuch deß Babſthumbs/ 4

Blaſij Hollerij Annotationes in Hippocrat. lib. de Natura hominis. 8

Bonini Mombritij expoſitio Theogoniæ Heſiodi, carmine heroico. 8

P. Boquini κοινωνίας diuinæ atq; humanæ Exegeſis. 8

Brunonis Seidelij poemata. 8

Eiuſdem Tragœdiæ duæ: altera Iephtha, inuẽtionis propriæ: altera Cyclops, ex Euripide uerſa: nunquã antea editæ. 8

M. Bruti Epiſtolæ, quas Græcè cõſcripſit, quum ipſe & Caſſius, mortuo Cæſare, cum Dollabella, pro Syria Aſiaq; prouinciis, ſibi per Senatum decretis, bellum gererent, &c. latinè. 16

Bucij Aenicolæ Europa lamentans, & Tranſyluania. 8

Bucolicorum autores recentiores XXXVIII. qui à Virgilij atate ad noſtra tẽpora eo poematis genere ſunt vſi. 8

C

Cælij Apitij de re culinaria libri X. 4

Cæl. Auguſtini Curionis, Rerum Sarracenicarum libri III. vnà cum Drechsleri de rebus Turcicis Chronico, vſq; ad noſtra tempora continuato. fol.

Cælij Calcagnini diſquiſitiones aliquot in libros Officiorum Ciceronis. 4

Cælij Secundi Curionis, Chriſtianæ religionis inſtitutio breuis & dilucida, &c. 8

Item, Epiſtola eiuſdem, de pueris ſanctè Chriſtianeq; educandis, &c. 8

Eiusdem Dialecticæ Perionij Epitome. 8
Eiusdem de Amplitudine regni Dei libri II. 8
Eiusdem, de bello Melitensi historia. 8
Eiusdem in Marci Tullij Ciceronis Partitiones Oratorias Commentarius. 8
Eiusdem Logices Elementorum libri IIII. quib. ad Aristotelis Organum aditus aperitur. 8
Eiusdem Pasquillus Extaticus. 8
Cælij Sedulij Mirabilium diuinorum, siue Paschalis carminis libri IIII. 8
T. Calphurnij Eclogæ. V. 8
Camilli Palæoti Amor, Carmen. 8
Candidi Ariani ad Marium Victorinum rhetorem, de Generatione diuina liber. fol.
Canones Conciliorum omnium, ad nostra vsq; tempora, per Ioan. Arquerium collecti. fol.
Canones diuersarum Missarum: quib ostenditur, Canonem, Missam, & planè totum istud sacrificium propitiatorium, humanum, non diuinum inuentum esse. 4
Canones doctrinæ triangulorum, &c. per Ioach. Rheticũ. 4
Carionis Chronicon, cum Appendice vsq; ad annũ LXVI. 16
Caroli Molinæi oratio, de horrenda Ecclesiæ & Politiæ metamorphosi, &c. 4
Carthaginensis VI. Synodi historia, de Primatu seu potestate Papæ. 4
Catalogus hæreticorum. 8
Catalogus testium veritatis, qui ante nostra tẽpora papatus errorib. restiterunt, Math. Flacio Illyrico collectore. fol.
Catechesis Martini Lutheri parua, Græcolatina, à Mich. Neandro postremùm recognita, & libellorum aliquot lectu dignissimorum accessione locupletata. 8

Catt-

Catechismus Ecclesiæ Basilienſis. 8

de Catharina Vermilla Pet. Martyris vxore hiſtoria. 8

Cebetis Tabula græcè & Latinè. 8 & in fol.

Centuriæ Eccleſiaſticæ hiſtoriæ. autoribus Ioan. Vuigando, Math. Flacio, & alijs. à Prima vſq; ad Vndecimã. fol.

Chriſtiani Theodidacti Aphoriſmi, Quo pacto ingenui adoleſcentes formandi ſint. 8

Chriſtoph. Corneri in Ciceronis ad Q. fratrẽ epiſtolã primã Commentaria, de prætoris & magiſtratus officio, &c. 8

Eiuſdem Methodus inueniendi medium in Syllogiſmo Categorico. 8

Item, Præfationes duæ in Officia Ciceronis. 8

Chriſtop. Hegẽdorphini de Conſcribendis epiſtolis libellus. 8

Eiuſdem de inſtituenda vita, & corrigendis moribus iuuentutis Paræneſis. 8

Chriſtophori Mylæi de ſcribenda Vniuerſitatis rerum hiſtoria libri V. naturæ, artium, Reipub. principatuum, doctrinarum atque literatorum hominum ab ipſis primordijs ad noſtra vſque tempora perbreuem enumerationẽ comprehendentes. fol.

Eiuſdem Theatrum. fol.

Chriſtophori Phreislebij harmonia quatuor Euangeliſtarũ, CLXXII. Sermonibus comprehenſa. 8

Chriſtus triumphans, comœdia Apocalyptica Ioannis Foxi, & Eiuſdem in eundem Panegyricon. 8

Diui Chriſoſtomi orationes aliquot Græcè & Latinè, nunquam antea editæ, Vito Amerpachio & Martino Cromero interpretibus. 8

In Ciceronis de Somnio Scipionis Fragmentum, Pet. Ioann. Oliuarij Scholia. 4

Ciceronis Epiſtolarum familiarium Clauſulæ, excerptæ ac

generatim digestæ per Ioan. Gabrielem oratorem Senensem. 8

In Ciceronis locum lib. 2. Officiorum, de causis senatorijs, Leonis Baptistæ Alberti interpretatio. 4

In Ciceronis Officiorum libros Dispositiones aliquot, Cælio Calcagnino autore. 4

Ciceronis Orator ad M. Brutum, cum M. Ant. Maioragij Commentarijs. fol.

In Ciceronis Partitiones oratorias Cæl. Sec. Curionis Commentarius. 8

Item, Viti Amerpachij expositiones earundem, & præfationis de Opt. genere dicendi. 8

In Ciceronis philosophiam Moralem τὰ παράλληλα, per Pet. Ioan. Oliuarium. 4

Ciceronis Tusculanarum quæstionũ libri V. cum Ioachimi Camerarij Commentarijs & Annotationibus. 4

Clauis scripturæ Sacræ, seu de Sermone sacrarum literarum, Tomi duo: Math. Flacio Illyrico autore. fol.

Claudiani de Raptu Proserpinæ libri III. cum Iani Parrhasij commentario doctissimo. 4

Claudij Bodini Faustina, Carmen. 8

Cliniæ Pytagorei fragmentum Ethicum græcolatinũ, Guil. Cantero interprete. 4

Coluthus de raptu Helenæ, cum Tryphiodoro, Latinè ad verbum. 8

Comicorum veterum Sententiæ græcolatinè, per Iacobum Hertelium collectæ. 8

Confessio Augustana græcè, per Paulum Dolscium. 8

Conradi Celtis de Conscribendis epistolis libellus. 8

Conradi Clauseri de Educatione puerorum, & Epistolandi atque declamandi methodo liber. 8

Eiusdem

Eiusdem Analysis in Officia Ciceronis. 8

Eiusdem Methodus Analytica siue resolutoria, ex Aristotele, Platone, Hermogene, Cicerone, aliisq; opt. autoribus conflata. 8

Eiusdem Progymnasmata grammaticæ lat. 8

Eiusdem Syluula formularum quotidiani sermonis, in puerorum & Latinæ linguæ tyronum gratiam congesta. 8

Con. Lycosthenis in C. Plinij Secundi librum de Viris illustribus Commentarij. 8

Item, Parabolarum siue Similium ex autoribus tam sacris quàm profanis collectorum, & in Locos communes digestorum farrago. 8 & fol.

Conradi Vuengeri Brixiensis de bello inter Sigismundum Archistrategum & Venetos, libellus. 8

Conseil à la France desolee. 8

Coriolani Cepionis de Petri Mocenici Imp. rebus gestis libri tres. 8

Corn. Donzellini Brixani Methodus Linguæ Græcæ: cum Symboli Apostolici, Christianæ precationis & Decalogi expositione. 8

Cor. Valerij Ethicæ, siue de Moribus philosophiæ descriptio. 8

Cornuti, siue Phurnuti de natura Deorum gentilium Commentarius græcè & latinè, per Con. Clauserum. 8

Coropædia, siue de Sacrarum Virginum institutione: vnà cum Eudæmonis Macariæ repub. per Gasp. Stiblinum. 8

Corpus doctrinæ Veteris testamenti, per Ioan. Vuigādum. 4

Corpus siue Syntagma doctrinæ Christi, & Apostolorum, siue Noui Testamenti, per Ioan. Vuigandum. 8

Idem Germanicè. 4

Critonis Pythagorici de Prudentia fragmentum græcolat. Guil. Cantero interprete. 4

Cunmanni Flinſpachij Genealogiæ Chriſti & omnium populorum Tabula. fol. Et eadem Libro etiam ſeorſim ab ipſomet edito comprehenſa. fol.

Cydonius de contemnenda morte græcè & latinè. 8

Cyriaci Spangenbergij Tabulæ in V. libros Moſis. fol.

Eiuſdem in Ioſuam, Iudicum, Samuelem, Regũ et Paralipomenon libros, item Rutham & Hiobum, Tabulæ, fol.

D

Danielis Barbari in Ariſt. Rhetorica Annotationes. 8

Dantis Florentini de Monarchia libri III. 8

Definitiones Theologicæ Iacobi Hertelij. 8

Demetrij Chalcocondylæ Erotemata grammaticæ græcæ. 8

Demetrius Phalereus de Elocutione, latinè. 8

Eiuſdem præcepta de membris & inciſis, De periodis, de componendis epiſtolis, de characteribus dicendi: Anto. Antimachò interprete. 4

Demoſthenis Gnomologia, ſiue Sententiæ collectaneæ, et Similia in certa virtutũ & vitiorum capita digeſta, Græcè & Latinè, per Ioan. Loinum. 16

Demoſthenis orationes omnes, vnà cum Aeſchinis orationib. & Epiſtolis, Latinè, Hieronymo Vuolfio interprete. 8

Detleui Langebekij in leges aliquot difficiliores, necdum ſatis intellectas hactenus, nouæ Annotationes. 8

De diſciplina puerorum, rectèq; formandis eorum ſtudijs & morib. diuerſorum Doctorum opuſcula. 8

Diodori Siculi hiſtoriarum libri aliquot, Vincentij Obſopœi opera & ſtudio primùm græcè in lucem editi. 4

Diogenis Cynici Epiſtolæ, Franc. Aretino interprete. 16

Dionis Caſſij Nicæi Romanæ hiſtoriæ libri XXV. Guil. Xylandro interprete, cum eiuſdem Annotationibus. fol.

Dionis Chryſoſtomi orationes LXXX. in latinum conuerſæ

per

per Thomam Naogeorgum. fol. (latinè. 8

Dionysij Alexand. de Situ orbis, cum Eustathij cõmentarijs,

Dionysij Halicarnass. præcepta de oratione Panegyrica, Nuptiali, Natalicia, & Epithalamijs, Ant. Antimacho interprete. 4

Dionysius Longinus de Sublimi orationis genere, Græcè. 4

Disputatio de Iuda Iscariote, an Cænæ Domini interfuerit, per Ioan. Ribittum. 8

Disputatio de Originali peccato & libero arbitrio inter Matthiam Flacium Illyricum & Victorinum Strigelinum Vinariæ habita, adiectis eiusdem argumenti alijs etiam libellis. 4

Domitij Brusonij facetiarum & exemplorum libri X. 4

Donati octo partium orationis methodus, ex emendatione Viti Amerpachij: vnà cum Tabulis. 8

E

Ecclesiasticus carmine redditus per Ioannem Seckeruitz. 8

Eyn gründlicher Bericht von dem Leib Christi/ etc. Thomæ Erasti. 4

Elegantiæ ex Ciceronis Epistolis, Plauto & Terentio, per Georg. Fabricium. 8 (lanæ. 8

Elementa Latinæ linguæ ad vsum puerorum Academiæ De-

Elysij Calentij & Phalaridis epistolæ. 16

Engelberti Abbatis de ortu & fine Rom. Imperij. 8

Eobani Hessi Eclogæ. 8 Eiusdem versio Iliados Homericæ, carmine Heroico. 8

Epiphanius contra LXXX. hæreses, cum alijs eiusdẽ operibus latinè, Iano Cornario interprete. fol. Eiusdẽ oratio de fide Catholica & Ecclesia, cũ Annotat. Viti Amerpa. 8

Epist. miscellaneæ doctorũ virorũ ad Frid. Nauseã lib. X. fo.

Epistolarum conscribendarũ methodus, vnà cum Exemplis,

incerti

incerti autoris. item Epistolarũ formæ quasi figuris designatæ, græcè & latinè, Ioan. Sambuco interprete. quib. adiecti sunt etiam Lud. Viuis, Erasmi Rot. Conradi Celtis, & aliorum de Conscrib. epistolis libelli. 8

Epistolarum Laconicarum farragines duæ: quarum vna quæ è Græcis versæ sunt, altera Latinæ tantum continetur: Gilberto Cognato collectore. 16

Erasmi Roterod. de amabili Ecclesiæ concordia. 8

Eiusdem de Conscribendis epistolis libellus. 8

Eiusdem Ecloga. 8

Item opus de Conscribendis epistolis in compendium redactum, per Ioan. Monhemium. 8

Eiusdem de studij, & legendi interpretandiq; autores ratione lib. Item de instituendis pueris: Ratio colligendi exempla: Modus repetendæ lectionis: Concio de puero Iesu: Expostulatio Iesu cum homine suapte culpa pereunte: De ciuilitate morum puerilium: Ciuilitas morum in quæstiones digesta, & locupletata per R. Hadamarium. 8

Erasmi Roterod. & Gilb. Cognati effigies. 8

Esdræ somnium, cum alijs prophetijs, de fatis monarchiæ Romanæ, per Theodorum Bibliandrum. 4

Euangelica historia beati Marci, per Theodorum Bibliandrum Annotationib. Illustrata. 8. cum Proteuangelio Iacobi.

Eucharij Sinesij Romulus, Ecloga. 8

Euclides teutsch per Guil. Xylandrum. fol.

Euphemus comœdia, Isaaci & Isai: item alia, Ouij perdita, Iacobo Schœppero autore. 8

Euricij Cordi Ecloga. 8

Euripides Latinè, ex versione Philippi Melanch. & Xylandri. 8

Euri-

Euripidis Oreſtes, tragœdia latino carmine expreſſa, per Sigiſmundum Geloum. 8

Euryphami Pythagorici fragmentum de vita, græcolatinum, Guil. Cantero interprete. 4

Euſebius captiuus, ſiue modus procedendi in Curia Romana contra Luteranos, in quo præcipua Chriſtianæ religionis capita examinantur, per Hieronymum Marium. 8

Euſebij Kirchen hiſtoria teutſch. fol.

Euſtatij archiep. Theſſalonicenſis Commentaria in Dionyſium de ſitu orbis, latinè. 8

Euſtathij Cõſtantinopolitani Anteceſſoris, de Varia tẽporũ in Iure ciuili obſeruatione libellus, græcè & latinè, à Simone Schardio conuerſus. 8

Euſtathij Quercetani in Hippocratis de natura hominis lib. Acroamata, ſiue Commentarius. 8

Eiuſdem in tres Galeni libros de Temperamentis Scholia. 8

Eutropij Rom. hiſtoriæ Breuiarium, cum Annotationibus H. Glareani. 8

F

P. Fauſti Andrelini Eclogæ. 8

Eiuſdem Epiſtolæ prouerbiales & morales. 16

Felicis Petantij Cancellarij Segniæ, Quib. itinerib. Turcæ ſint aggrediendi, ad Vladiſlaum Hungariæ & Bohemiæ regem liber, Alcorano adiunctus. fol.

Florentij Voluſani de vera animi tranquillitate carmen. 8

Pij Poëtæ.

Fr. Balduini Commentarius de prudentia Mutiana. 8

Eiuſdem Catecheſis iuris. De pignoribus & hypothecis, &c. Item in leges Voconiam, Falcidiam, Iuliam Papiam, Rhodiam, Aquiliam, &c. 8

Eiuſdem Iuſtinianus, ſeu de Iure nouo libri. IIII. 8

Fran.

Fran. Floridi Sabini aduersus Steph. Doletum inuectiua, & ad Spiegellium Epistola. 4

Eiusdem in Hututi & Latinæ linguæ calumniatores Apologia. Item de Iuris Ciuilis interpretib. liber. De C. Iulij Cæsaris præstantia lib. III. Lectionũ Succisiuarũ lib. III. fol.

Friderici Furij Ceriolani Bononia, siue de libris Sacris in vernaculam Linguam transferendis. 8

Eiusdem, de Consiliarijs libellus, ex Italico in Latinum versus per Simonem Schardium. 8

Francis. Nigri Rhætia, de situ et morib. Rhætorũ, Carmẽ. 4

Fran. Petrarchæ Eclogæ. 8.

Franc. Philelphi pueritiæ institutio Hecatosticha. 8. cum Vitruuio Roscio. Eiusdem Satyrarum Hecatostichon Decas prima. G

In Galeni artem medicinalem, & de Constitutione artis, Tabulæ, per Theodorum Zuuingerum. fol.

Galeni libelli aliquot græce, per Ioã. Caiũ. Britã. restituti. 8

In Galeni li. de Tẽperamẽtis Scholia Eustathij Quercetãi. 8

Galeni trium de Diebus decretorijs librorum Epitome, per Ioan, Morisotum. 8

Gasp. Bruschij de Laureaco et episcop. Patauien. historia. 8

Gaspari Stiblini Coropædia, siue de institutione Sacrarum virginum. 8

Eiusdem, de cæde Episcopi Herbipolensis Carmen heroicum, & Con. Dinnenri Elegia. Eiusdem historiæ descriptio, oratione prosaica. 8

Gemisti Plethonis de gestis Græcorũ post pugnam ad Mantineam libri II. Antonio Antimacho interprete. 4

Eiusdem Explicatio quatuor Virtutum, græcè & latinè, Adolpho Occone Augustano interprete. 8

Genealogiæ Christi & omnium populorum Tabulæ, per Cunma-

Cunmannum Flinſpachium. fol.

Georgij Acanthij de Philoſophia Platonica libri tres. 8

Eiuſdem partitiones Rhetoricæ in libros ad Herenniũ. 8

Georgij Aemylij explicatio Euangelicarum lectionum, quæ Dominicis atq; Feſtis diebus veteri more in Eccleſia tractari ſolent, ad vſum Scholarum & docendæ iuuentutis accommodata, &c. 8

Eiuſdem in Eſaiæ cap. LIII. de Paßione, morte et reſurrectione Chriſti, explicatio. Item, in Pſalmum Dauidis XXI. de cerua matutina. Item, in Pſalmum I. & XI. In Euangelia Natiuitatis, & Trinitatis. Item, Eiuſdem argumenti ſacra quædam carmina. 8

Georg. Fabricij Partitionum grammaticarum Tabulis expreſſarum libri quatuor. fol.

Eiuſdem Roma. Itẽ, Antiquitatũ lib. II. Itinerum liber I.

Eiuſdem Poëmatum Sacrorum lib. XXV.

Eiuſdem Scholæ puerilis lib. XI. nempe, Elegantiarũ ex M. T. Ciceronis epiſtolis libri III. Elegantiarũ ex Plauti & Terentij comœdijs libri II. Publij Mimorum & Sententiarum ex poetis antiquis liber I. De re poetica libri IIII. Deſyntaxi partium orationis apud Græcos lib. I. 8

Georgij Liebleri Epitome philoſophiæ Naturalis, ex Ariſtotelis libris ita excerpta, vt eorum Capita breuiter & dilucidè explicet, & ad eoſdem cum fructu legendos præparare ſtudioſos poßit. 8

Georgij Macropædij de Conſcribendis epiſt. lib. 8. cũ Lippo.

Georgij Merulæ Alexandrini Epiſtolæ, vnà cum Annotationibus eiuſdem in Ang. Politiani Miſcellanea. 8

Georgij Precht Panegyris, carmine. 8

Georgij Sabini Ecloga. 8

Georg. Trapez. in locũ Euangelij, Si eũ volo manere, &c. 8.

Georg.

Georg. Vallæ de Orthographia, Epistolari charactere, Imitatione & Exercitatione, præceptiunculæ. 8

Georg. Vicelij Historiarum de diuis tam Veteris quàm Noui testamenti liber. Item, Tuba Gratiæ per Christum factæ: &, Pædagogiæ Christianæ initium.

Eiusdem Typus Ecclesiasticus. 8

Gilb. Cognati Anacrusis in Epistolam ad Romanos. 8

Eiusdem opuscula: nempe, de Officio famulorum: Oeconomica siue ratio tractandi rem domesticam: Oratio in Concordiæ commendationem, & discordiæ detestationem: Epistolæ, & alia quædam. 8

Eiusdem Epitaphia. &c.

Gilberti Ducherij, & Nucillani Eclogæ. 8

Gnomologia græcolatina, sententiæ veterum philosophorum, Poetarum, oratorum, historicorum, in locos communes digestæ per Mich. Neandrum. 8

Gnomologiæ, Sententiæ & Similia ex Demosthene, græcolatine, per Ioan. Loinum. 16

Godescalci Prætorij Grammat. Ebreæ libri VIII. 8

Godefridi Viterbiensis Chronicon, siue Pantheon. fol.

Græciæ vniuersæ descriptio, siue mappa, Nicolai Sophiani. In eandem doctiss. Commentaria Nic. Gerbelij. fol.

Greg. Nazanzeni græca quædam & sacra Carmina, cum latina Ioannis Langi Silesij interpretatione. 8

Gregorij Nysseni opus admirandum, de Hominis opificio, græce & latinè, Ioan. Leoclauio interprete, cum eiusdem Annotationibus. 8

Guil. Canteri Nouarum lectionum libri VII. 8

Eiusdem Lycophron carmine versus, cum Annotationibus. 4

Item, Synesij orationes aliquot, & Hymni, græcolatini, eodem interprete, nunquam prius editi.

Item,

Item Poëmata aliquot. 8 & 4

Guil. Grataroli de peſte libellus. 8

Guil. Paradimus de antiquo ſtatu Burgundiæ. 8

Guil. Poſtellus de magiſtratibus Athenienſium. 8

Idem de natiuitate Mediatoris vltima, &c. liber. 4

Eiuſdem de omnium linguarum notis, & characterum origine, Tabulæ. fol.

Guilielmi Xylandri, Dionis Caßij hiſtoria è Græco verſa, cũ Annotationibus. Item Cedreni Hiſtoria, cum Annotationibus, & in eundem Tabulæ. fol.

Item, de Philoſophia Carmen. Plutarchi de audiendis poëtis, & de Homero, opuſcula, cum Annotationib. Item Plutarchi Vitæ, cum Annotationibus. fol. Item Pſelli, mathematici libelli: Phlegontis Tralliani de Olympijs, Antigoni et Apollonij mirabiles hiſtoriæ: Appiani Illyric. &c.

Item Stephani dictionarium de Vrbibus, innumeris locis reſtitutum, auctum, & latinitate donatum. fol.

H

Heinrichi Bullingeri de fine ſeculi et iudicio venturo Domini noſtri Ieſu Chriſti: deq; periculis noſtri huius ſeculi corruptißimi grauißimis, & qua ratione fiant innoxia pijs: Orationes duæ.

Heliodori Aethiopicæ hiſtoriæ libri X. græcè innumeris locis emendati per Guil. Canterum, & latinè conuerſi per Stanislaum Vuarſcheuuicki Polonum. 8

Heinrici Glareani Annotat. in Dialecticam Ioan. Cæſarij. 8

Heraclides Ponticus de allegorijs Homericis, græcè & latinè, Con. Clauſero interprete. 8

Eiuſdē, Rerumpub. deſcriptiones, ſiue de Politijs, Iuſto Vulteio interprete. 8

De Hæreticis, an perſequēdi, diuerſorū tam veterum quàm

recentiorum doctorum sententiæ. 8

Hermæ Philosophi irrisio Gentilium philosophorum, græcè & latinè. 8

Hermanni Raÿani in Dialect. Ioan. Cæsarÿ Scholia. 8

Hermolai Barbari explicatio librorum Aristot. Rhetoricorum ad Theodectem. 8

Eiusdem Compendium librorum Aristotelis de moribus ad Nicomachum, & Physicorum. 8

Hesiodi opera græce & latinè. 8

Hieremiæ prophetæ lamentationes siue Threni, Elegiaco carmine per Abrahamum Læscherum. 8

Item per Nic. Asclepium Barbatum. 8

Hieremias tragœdia, ex propheta Hieremia desumpta, per Thomam Naogeorgum. 8

Hieronymi Franci Comment. in Regulas iuris. 8

D. Hieronymi institutio puellarum, ad Lætam. 8

Hieronymi Vidæ Christiados libri VI. de vita, reb. gestis ac morte Christi. 8. cum Pÿs poëtis.

Hier. Vidæ Eclogæ. 8

Hieronymi Vuolfÿ Commentaria in M. T. Ciceronis libros de officijs. 4. Item, Eiusdem conuersiones operum Demosthenis, Isocratis, Arriani & Simplicÿ in Epictetum: historiarum Zonaræ, Nicetæ, Gregoræ, &c. fol.

Hieronymi Zanchi de Diffidio in cœna Domini, iudicium. 8

Hieronymi Vuildebergij totius philosophiæ in Rationalem, Naturalem & Moralem digestio, & Epitome. 8

Hipparchi Pytagorici fragmentum Ethicum græcolatinũ, Guil. Cantero interprete. 4

Hippocratis Aphorismi cũ Cõmentarijs Leonhar. Fuchsÿ. 4

Eiusdem Aphorismorum genuina lectio, & fidelis interpretatio, græcolatina, cum Galeni censura in eos omnes qui

minus

minus erant absoluti, per Ioan. Morisotum. 8

Hippocratis Epistolæ, latinè. 16

In Hippocratis lib. de Natura hominis Commentarius Eustathij Quercetani : item Annotationes Blasij Hollerij. 8

Hippodami Thurij de Felicitate seu fine, fragmentum græcolatinum, Guil. Cantero interprete. 4

Homeri Ilias ab Eobano Hesso, & Odyssea à Simone Lemnio, Heroico carmine redditæ. 8

Homeri opera Græcolatina, ex castigatione Sebastiani Castalionis, & Hen. Stephani. fol.

Hypomnema de fide, obseruantia, & beneuolentia pontificum Rom. erga Imperatores Germanicos, Simone Schardio collectore.

I

Iacobi Apostoli & fratris Domini Proteuangelion de natalib. Iesu Christi & matris virginis Mariæ, Sermo historicus, cum censura Theodori Bibliandri. 8

Idem Græcè, Catechesi Lutheri adiectum, per Neaudrum. 8

Iacobi Latomi Psalmi aliquot carmine descripti. 8

Iacobi Peletarij De dimensione Circuli, De contactu linearum, De constitutione Horoscopi &c. Commentarij. fol.

Eiusdem de Peste compendium. 8

Iacobi Sadoleti de liberis rectè instituendis liber. 8

Iacobus Scheggius de causa continente. 8

Eiusdem conuersio Theognidis Sententiarum, carmine. 8

Item Arriani, de dictis Epicteti, &c. 4.

Iacobi Ziegleri Conceptionum in Genesin & Exodum

Commentarij. fol. Item, Super arbitrio humano exempla & scripturæ: Ex epistola ad Corinth. secunda locus, de raptu Pauli in tertium cœlum, tractatus: De solemni festo Paschæ, ad veteres collatio: in historiam Iudith elucubratio, & Chronographica censura. fol.

Iani Anysij Eclogæ. 8

Eiusdem sententiæ Iambicis metris comprehensæ, totius philosophiæ moralis veluti Epitome quædam. 8 De docendi modo.

Iani Cornarij de Conuiuiorum veterum Græcorum, & hoc tempore Germanorum, ritib. morib. sermonibus.

Item de Amoris præstantia, & de Platonis ac Xenophontis dissensione libellus. 8

Eiusdem Medicina, & Medicus. 8

Iani Pannonij episcopi Quinqueclesiensis poëmata recognita & aucta. 8

Iani Parrhasij Commentarius in Claudianum de raptu Proserpinæ. 4

Item, Rhetoricæ compendium. 8

Iesu Syraci liber, qui Ecclesiasticus dicitur, carmine Elegiaco redditus per Ioan. Seceruuitzium. 8

Ioach. Camerarij Commentarij in Tusc. Quæst. Ciceronis,

Item, de Imitatione epistola, &c. 4

Item, in Comœdias Plauti ab eo innumeris locis restituti Annotationes.

Item in totum Sophoclem Commentarij, vnà cum exemplo duplicis conuersionis. 8

Item, Eclogæ. 8

Item, Præcepta vitæ puerilis, Præcepta honestatis & decoris puerilis. De gymnasijs siue ludis puerorum, dialogus. 8 De docendi modo.

Ioachim

Ioachimi Rhetici Canon triangulorum. 4

Ioan. à Lasco Epistolæ, de recta & legitima Ecclesiarum bene instituendarum ratione, &c. 8

Eiusdem Purgatio ministrorum in Ecclesijs peregrinis Francofurti, de cœna Dom. 8.

Item, Responsio ad Calumnias Ioachimi Vuesthphali. 8

Ioan. Arnolleti Eclogæ. Item, Fides, Spes, Charitas, Threnodia: Argumenta in Aeneida Vergilij. 8

Ioannis Arqueriy Dictionarium Biblicum, omnium propriarum nominum Biblicorum ex Patrum sententia interpretationem exhibens. fol.

Ioannis Artopœi Colloquia. Item, Arbor eruditionis, & in eandem oratio. Item, Apotheosis Mineruæ. 8

Ioan. Balæi de Scriptoribus Britanniæ, siue Anglicis, Tomi duo. fol.

Ioan. Bapt. Goynæi, & Ioan. Boccatij Eclogæ. 8

Ioan. Brodæi Miscellaneorum libri III. 8

Ioan. Cantacuzeni Constantinopolitani Imp. contra Mahometicam superstitionem Christiana & Orthodoxa assertio, libris IIII. Græcè ante annos plus minus CC. scripta: & per Rodolph. Gualterum latinitate donata, & Alcorano adiecta. fol.

Ioan. Chrysostomi cum Basilio Magno dissertatio, de Episcopalis ac sacerdotalis muneris præstantia, interprete Iano Cornario. 8

Eiusdem orationes aliquot Græcè & latinè, M. Cromero, Vito Amerpachio, & Matth. Dresero interpretibus. 8

Ioan. Cuspiniani Consules, vnà cum Commentario in Sexti Ruffi rerum gestarum Pop. Rom. Epitomen: itemq; Aurelij Cassiodori Chronicon. Eiusdem Cusp. Austria, deq; origine Comitum Habspurgensium, & Ducib. Austriæ, &c. fol.

Eiusdem Cusp. de Cæsarib. atq; Imperatoribus Romanis historia, cum Vuolffgangi Hungeri Annotationibus longè doctissimis. fol.

Ioannis Cratonis Methodus therapeutica, ex Galeno & Ioanne Montano. 8

Ioan. de Monte regio libellus de Cometa. fol.

Ioan. Draconitis Euangeliorum Dominicalium enarratio, siue Postilla. fol.

Ioan. Dugonis Philonij Tilianus, siue de scientia bene moriendi liber. 8

Ioan. Fabricij Montani oratio, de Concilio Tridentino. 4

Ioan. Feri explicatio Psalmi LXVI. 8

Ioannis Ferrarij Montani de Repub. bene instituenda libri IX. fol.

Ioan. Foxi de prædicamentis Tabulæ. 8

Eiusdem Locorum communium tituli. 8

Eiusdem Martyres, siue rerum in Ecclesia gestarum historia, &c. fol.

Item Supplicatio ad proceres Angliæ, &c. 8

Io. Fr. Quintiani Stoæ Elegiæ, Monodiæ, Threni. 8

Eiusdem tragœdia Theandrothanatos, de passione Domini. 8 cum Christianæ poëseos opusculis.

Ioan. Gabrielis Senensis Clausulæ Familiarium epistolarũ Ciceronis. 8

Ioannis Hartungi locorum diuersorum ex opt. quibusq; autoribus & emendatorũ & explicatorũ, Decuriæ IIII. 8

Ioan. Hospiniani de Hominis iustificatione coram Deo, fidei ne an operib. tribuenda sit: vnà cum specimine artis Iudicandi, & Elegia de Christi cœna. 8

Eiusdem de Syllogismi Categorici modis liber. 8

Ioan. Iustiniani Cretensis Epistolæ familiares, Scholasticæ

siue

siue Morales, & Declamatoriæ. Item, de diuo Nicolao Smyrnæ pont. oratio. Item, Memorabilis facti Sereniſſ. regis Maximiliani commentariolus. 16

Ioannis Langij Lembergij Epiſtolæ Medicinales. 4

Ioan. Langi Sileſij poëmata aliquot Chriſtiana. Item, Defenſiones duæ contra Frid. Staphylum, de Carne Chriſti, an creatura ſit dicenda. 8

Ioannis Lauterbachij Euangelia carmine expreſſa. 4

Ioannis Leoclauij de Conſolatione cõmentatio duplex, Plutarchiana & Noua. 8

Eiuſdem conuerſio Greg. Nyſſeni, de Hominis opificio, cum Annotationib. 8

Ioan. Loniceri in Pſalmum, Exurgat Deus, &c. Commentarius græcus. 8

Ioan. Lud. Viuis colloquia, ſiue linguæ Latinæ exercitatio. cum vocum difficilium explicatione. 8

Eiuſdem, de Conſcribendis epiſtolis libellus. 8

Eiuſdem, de Officio mariti lib. I. De Chriſtianæ feminæ inſtitutione lib. III. De adoleſcentum ac puellarum inſtitutione libellus. 8

Eiuſdem de ratione ſtudij libellus. Item de inſtitutione puellæ. Ad ſapientiam introductio. Symbola, ſiue Satellitium. 8

Ioannis Moriſoti Colloquiorum, libri IIII. 8

Eiuſdem, Hippocratis Aphoriſmorum fidelis interpretatio, & reſtituta lectio genuina. Item, trium Galeni librorũ de diebus decretorijs Epitome. Item, de Parechemate libellus, contra Ciceronis calumniatores. 8

Ioannis Murmelij Iſagoge in X. Ariſtotelis Prædicamenta. 8

Ioann. Policarij de recta vocum compositione, siue Syntaxis. 8

Ioan. Pontani Eclogæ. 8

Ioan. Ranerij Ecloga. 8

Ioannis Rami Scutum Herculis ex Hesiodo carmine expressum. Cum Hesiodo græcolatino. 8

Io. Riuij, de Admirabili consilio Dei in cælando mysterio incarnationis lib. 4

Eiusdem, de Consolãdis ægrotantib. Idem, de Stulticia mortalium in procrastinanda correctione vitæ. 8

Item, de Fiducia salutis. 8

Io. Riuij Opera theologica omnia. fol

Ioannis Rutheni Tabulæ in Linacrum de emendata sermonis latini structura. fol.

Ioan. Sambuci expositio Methodi epistolarum conscribendarum incerti autoris: item προγυμνασμάτων Libanij. 8

Eiusdem versio Concionum aliquot ex Pædia Cyri Xenophontis, pro tyronibus Græcæ linguæ, cum orationibus Critiæ & Theramenis, ad vsum Scholarum. Item Oratio, quòd Oratores ante Poëtas à pueris cognoscendi sint. Item, Poëmata aliquot.

Item, Historici appendices ad Ant. Bonfinij Decades rerum Vngaricarum: vt, Expugnatio Temesuari, Tocaij, Rerum ad Agriam gestarum narratio: De Ladislao rege, & alijs: Oratio, Epigrammata & Epitaphia, in obitum Ferdinandi Imperatoris Regis Vngarici Carmine descripti, &c.

Ioan. Sascridis, Odarum siue Carminum sacrorum libri IX. in quib. & Psalterium lyrico carmine versum. 8.

Ioan. Saxonij assertio de Glossis Accursianis, Et Bartoli consimiliumq; doctorum Commentarijs: absq; eis Ius Ciuile, quale

quale hodie eſt in vſu, intelligi rectè, exerceriq, nõ poſſe. 8

Eiuſdem Commentarius in Ciceronis orationem pro Sex. Roſcio. 8. item Oratio, de vtilitate ſtudij dicendi. item, de Obſeruandis legib. alia. 8

Eiuſdem Commentarioli duo ad Titum Liuium de Secundo bello Punico. 8

Ioan. Scheubelij compendium Arithmeticæ. 8

Ioan. Secundi Eclogæ. 8

Ioan. Selnecceri propoſitiones Phiſicæ ſiue librorum Ariſtot. Phyſicorum Epitome. 8

Ioan Spangenbergij Euangeliorum Dominicalium & Epiſtolarum Tabulæ. fol.

Ioan. Stigelij Eclogæ. 8

Ioan. Stobæi Sententiarum in Locos cõmunes digeſtarum Epitome, per Conrad. Lycoſthenem. 8

Ioãnis Stobei Scharpffſinniger ſprüche/ auß den ſchrifften der alten hochgelerten Griechen zuſamen getragẽ/ durch Georgen Frölich/ etc. fol.

Ioan Toſarij paraphraſes in omnes Prophetas. fol.

Ioan. Trithemij Chronicon Hirſaugienſe. fol.

Ioannis Vuieri Medicarum obſeruationum liber I. 4.

Eiuſdem, de Præſtigijs dæmonum, incantationibus & venefi cijs, libri V. 8

Io. Vuittlingij explicatio Pſalmorum Dauidis XCIIII. Deus vltionum & CXXX. De profundis, &c. 8

Ioannis Vtenhouij, de Belgarum aliorumq, peregrinorum Eccleſia in Anglia diſſipata, ſimplex & fidelis hiſtoria. 8

Ioan Xyphilini, ex Dione compendium, Guil. Blanco interprete. fol.

Iodoci Gaſtneri in obitum Hen. Glareani, &c. Epicedion, & funebria liquot carmina. 4

Iodoci Vuillichij in omnia Vergilij opera Annotationes, partim ab ipso editæ, partim ex eius reliquijs (vt in libros Aeneidos) per Christoph. Cornerum collectæ. 8

M. Iordanis Chronica, qualiter Rom. Imperium translatũ sit ad Germanos. 8

Iouitæ Rapicij de liberis publicè ad humanitatem informan (dis liber. 8

Isocratis & Demosthenis orationes aliquot selectiores græcè & latinè, Vito Amerpachio interprete. 8

Isocratis Orationes & Epistolæ, græcè & latinè, ex vltima Hieronymi Vuolfij recognitione. 8

In Easdem Hieronymi Vuolfij Commentationes, Gnomologia, & Phraseologia. fol.

Isocratis orationum Analysis, per Con. Clauserum. 8

Isocratis Phraseologia per Mich. Neandrum. 8

Iudas Ischariotes tragœdia, per Thomam Naogeorgum. 8

Iuliani Aurelij de Cognominib. deorum gentilũ lib. tres. 8

Iulij Camilli Amphitheatrum. 8

Iul. Firmici Materni de errore profanarũ religionũ lib. 8

Iulij Pollucis Onomasticon Latine conuersum, per Rodolphũ Gualtherum. 4

Iureconsultorũ veterum Catalogus, carmine descriptus per Lorichium Hadamariũ, & Matth. Grybaldum. 4

Iuuenci Hispani Euangelicæ historiæ libri IIII. 8

Iusti Velsij de Humana vitæ recta ratione ac via, seu de Hominis beatitudinibus liber. 8

Eiusdẽ Epistolæ de negotio suo cũ Colonienſib. &c. 8

Iustiniani Imp. leges Rhodiorum nauales, militares, & Georgicæ, græcè et latinè, Simone Schardio interprete. 8

L

Lælij Taurelli tractatus ad l. Gallus, & Velleam, ad Catonem & Paulum de militijs ex casu. fol.

Laoni-

Laonici Chalcocondylæ de origine et rebus gestis Turcorum libri X. græcè & latinè. fol.

Laurentij Bonicontri Miniatensis, Rerum naturalium & diuinarum libri III. heroico carmine conscripti: vnà cũ Philip. Melanch. Ioach. Camerarij, & aliorum Elegijs, de ratione Eclipsium. 4

Laurentij Gambaræ poëmatum libri III.

Laurentij Hunfredi, de Religionis conseruatione & reformatione vera: deq; primatu Regum & magistratuum, & obedientia illis, vt summis in terra Christi vicarijs præstanda, liber. 8

Eiusdem Optimates, siue de Nobilitate, eiusq; antiqua origine, natura, officijs, disciplina, rectaq; ac Christiana institutione libri III. 8

Laurentij Mondanarij Villa, carmine. 8

Laurentij Priuati absolutissimæ in Grammaticam latinam institutiones. 8

Laurentij Rhodomanni Cherusci Arion, siue Narratio de Arione citharœdo Lesbio, Carmen heroicum Græcum & Latinogræcum Vaticinium Nerei, cum Paris Helenã rapuisset. 8

Leonardi Culmanni Testimonia è S. Scriptura & Doctorũ scriptis collecta, Quod Christus sit nostra iustitia, item, Quod solus Deus per Christum nos iustificet. 8

Eiusdem de Sola fide iustificante libellus. 8

Leonardi Fuchsij lib. de Causa continente. 8

Eiusdẽ, in Aphorismos Hippocratis cõmetaria. 4 (tione. 8

lẽ, Institutionũ Medicinæ lib. V. ex postrema ipsius recogni

Item, Tabulæ Vniuersæ medicinæ compendium ob oculos proponentes. fol.

Leonis Bap. Alberti in Cic. locum 2. lib. Officiorum, de causis Senatorijs, interpretatio. 8

Leopoldi

Leopoldi Dicky de Opt. ſtudiorum ratione, in omni facultatum genere, Methodus. Item, Chriſtianæ & ciuilis vitæ Compendium. 8

Eiuſdem, Oeconomia conſtituendi explicandiq; iudicy ordinary, &c. fol.

Libany Sophiſtæ Epiſtolarum characteres, Vuolf. Anemacio interprete. 16

Lily Greg. Gyraldi Aenigmatum antiquorum, & Symbolorum Pytagoræ explicatorum libri II. Eiuſdem, aduerſus ingratos, & quomodo quis Ingrati nomen poſsit effugere, libelli duo.

Lily Greg. Gyraldi, de Dijs gentium varia & multiplex hiſtoria. fol.

Lippi Brandolini de Vitæ humanæ conditione, & tollerandæ corporis ægritudine, Dialogus. 8

Eiuſdem, de Ratione ſcribendi libri III. 8

Ludouici Beri, de Præparatione ad mortem. 8

Lycophronis Caſſandra græce & latinè, per Guil. Canterum, & Ioſephum Scaligerum, cum Annotationibus. 4

M

Macary Aegyptij Homiliæ quinquaginta, græcè & latinè. Ioanne Pico interprete. 8

Maphæi Vegy Laudenſis de educatione liberorum, & clarù eorum moribus libri VI. Eiuſdem vita. 8. De docendi modo.

Marggraue Albrechts von Brandenburg Außſchreyben etc. fol.

Mariani Scoti Chronicon. fol.

Mary Victorini Afri de Generatione diuini Verbi liber confutatorius Candidi Ariani. fol.

Marini Beciohemi Epiſtolarum ſcribendarum ratio. 8

Mart.

Mart. Borrhai Cosmographia. 8

Eiusdem in Aristot. de arte dicendi, siue Rhetoricam ad Theodecten Commentarius. fol.

Eiusdem in Aristotelis Politica Annotationes. 8

Mart. Borrhai in Iesaiam prophetam, & Apocalypsin Ioannis, Commentarij. fol.

Item in Iosuam, Iudicum, Ruth, &c. commentarij. fol.

Item, in Moisen Commentarij. fol.

Martini Buceri, Aphorismi de S.S. Cœna Domini. 8

Eiusdem Gratulatio ad regnum Angliæ. 4

Item de Regno Christi libri. II.

de Mart. Buceri vita & obitu, &c. historia. 8

Martini Cromeri de origine & reb. gestis Polonorum libri XXX. postrema autoris recognitione locupletati. fol.

Eiusdem conuersio orationum aliquot Ioan. Chrysostomi. 8

Martini Crusij in Rhetoricos libros Philippi Melanchtonis Erotemata & Annotationes. 8

Eiusdem Grammaticæ Græcæ cum Latina congruentis Partes duæ. 8

Item, Latinæ Grammaticæ cum Græca congruentis Partes duæ. 8

Eiusdem Poematum Græcorum libri II. Item Orationum liber I. & in Eadem Annotationes eiusdem. 4

MART. Lutheri de Conciliis, & Ecclesia, eorumq; autoritate, liber. 8

Eiusdem Allegoriarum libri II. Quæstionum sacrarum lib. IIII. ex eiusdem Operibus collectarum, per Iacobum Hertelium. Item Oratio de reformanda Ecclesia, totaque Republ. Christiana.

Martini Micronij scriptum Apologeticum contra Ioachim. Vuestphali de Ecclesijs Frisiæ calumnias: item de rebus

quæ

quæ poſt Angli carum Eccleſiarum diſſipationem Hamburgi acciderunt: vbi etiam de Cœnæ Domini negotio

Matth. Argyllandri Ecloga. 8 (*quædam. 8*

Matth. Dreſeri Erdfordienſis Rhetorica Inuentionis & Diſpoſitionis, exemplis quamplurimis tam Sacris quàm philoſophicis illuſtrata & locupletata, &c. 8

Eiuſdem Orationes aliquot. 8

Matthæi Grybaldi recentiores Iureconſulti, ſinguli ſingulis Diſtichis comprehenſi. 4

Matthæi Iudicis Argumenta & rationes, Quòd arguere peccata, ſeu concionari pœnitentiam, proprium ſit Legis, & non Euangelij. 8 Idem Germanicè,

Daß Buß predigē/das iſt Sünde ſtraffen/ſei des geſetzes/ vnd nicht deß Euangelij ampt. 4

Matthiæ Caſtritij de Heroicis virtutibus, memorabilib. factis, dictis & exeplis Principum Germaniæ libri V. 8

Matthiæ Cornacis, Medicæ conſultationis Enchiridion. 8

Matth. Flacij Illyrici, Clauis Scripturæ S. ſiue De ſermone Sacrarum literarum, Tomi duo: quorum priore ſingularum Phraſium explicatio Alphabetico ordine: poſteriore, de ratione tractandi Scripturam S. Regulæ atque indices continentur. fol.

Eiuſdem, cum Victorino Strigelio Diſputatio Vinariēſis. 4

Eiuſden Flacij, de Materijs ſcientiarum, & erroribus Philoſophiæ in rebus diuinis, libellus. 8

Eiuſdem de sectis, diſſentionibus, confuſionibus doctrinæ Papiſtarum liber. 4

Eiuſdem epiſtola de correctione Canonis Miſſæ. 4

Eiuſdem Paralipomena Dialecticæ. 8

Eiuſdem de Voce & re fidei liber, magna acceßione auctus.

Itē, Hiſtoria Carthaginēſis VI. Synodi recognita et aucta. 4

Eiuſdem

Eiusdem refutatio inuectiuæ Bruni contra Centurias Historiæ Eccles. in qua simul recitantur amplius 100. Historica, maximiq; momenti Papistarum mendacia. 4

Mercurij Morshemij de præsignificationibus Astrologicis libellus. 8

Metopi Pytagorei de Virtute fragmentum græcolatinum, Guil. Cantero interprete. 4

Mich. Beutheri Fastorum libri II. Itẽ, Ephemeris historica. 8

Michaëlis Coccinij, de bellis Italicis liber. 8

Mich. Neãdri Erotemata grãmaticæ græcæ, cũ expositione de celebribus tã veterũ quàm nostræ ætatis bibliothecis. 8

Eiusdem Erotemata linguæ Hebreæ, vnà cum veterum rabinorũ de Christo testimonijs: item Apophthegmatis veterum Hebræorũ, qui prophetarũ fuerũt discipuli, & præcipuorũ librorũ varijs in linguis extantium Catalogo. 8

Eiusdem Gnomologia, siue Sententiarum ex diuersis autoribus Græcis farrago græcolatina. 8

Eiusdem Tabulæ linguæ græcæ, adiectis Anthologici græcolatini tomis duobus. 8

Michaëlis Psselli Iambi in vitia et virtutes. Item, Anagoge in Tantalum, Allegoria de Sphinge: Anagoge in Circen, Vlyssem transformare volentem. 8 cum Heraclide.

Michaëli Toxitæ in Rhetoricam ad Herennium Commentarij, ex Scholis Ioannis Sturmij. 8

Eiusdem, Pædeusis προτρεπτικὴ ad Eduardum Angliæ regem, Carmine Elegiaco. 4

Minutij Felicis Octauius, in quo agitur veterum Christianorum causa, à Fr. Balduino restitutus. 8

Monopanton, alle Epistlen Pauli zusamẽ in eine gezogen/ ordenlich vffeinander lautende/ auß dem Latein inn das teutsch gebracht. 8

De mor-

De morte Pauli III. pont. Rom. Epistola. 8
Moscouiticarum rerum Commentarij, ab autore Sigismundo Libero Barone in Herberstain postremò recogniti & aucti. fol.
Moses Latinus per Seb. Castalionem. 8

N

Nicephori Callisti Ecclesiasticæ historiæ libri XVIII. à Ioan. Lango interprete postremò recogniti, & annotationibus aliquot adiectis aucti. fol.
Nicephori Gregoræ Historiarum ab orbe condito vsq; ad sua tempora Compendium, græcè & latinè, Hieron. Vuolfio interprete. fol.
Nicetæ Aconinati historia, à Zonaræ fine vsq; ad sua tempora, &c. Græce & latinè, Hieronymo Vuolfio interprete. fol.
Nicolai Asclepij Barbati Sacrarum Elegiarum libri III. hoc est, Paraphraseon in Cantica canticorum, & Lamentationes Hieremiæ, & Vitæ Christi. 8
Nicol. Belloni Iureconsulti Repetitiones. fol.
Nic. Cisneri ad l. si priusquam. ff. de noui op. nun. explicatio. 8
Nicolai Gerbelij Commentariorum pro explicatione Tabulæ, siue descriptionis Græciæ N. Sophiani, libri VII. fol.
Eiusdem, in Græciæ totius diuisionem Tabula. fol.
Nicolai Vallæ expositio Hesiodi Operum & dierum, versu heroico. 8
Nicolai Vigelij Commentariorum iuris Annus primus, Secundus, Tertius, Quartus. 8 Quintus. fol. Sextus, qui est Digestorum pars Prima, de Iure publico. fol.
Eiusdem Methodus de Hæreditatibus & bonorum possessionibus De legatis & fidei commiss. De tutela & cura.

In li-

In libros Feudorum. Item Ratio iudicandi de cauſis forenſibus, vnà cum ſubiectis Paradoxis. 8

Eiuſdem Methodus Iuris vniuerſi. fol.

Eiuſdem Practica forenſis. 8

Nili Theſſalonicenſis archiep. & martyris, de primatu Papæ libellus. 4

Eiuſdem Sententiæ aliquot ſelectiores. 8

Nouum Teſtamentum Chriſti Græcè, ex collatione vetuſtiorũ codicũ, longè quàm antea emendatius excuſum. 16

Idem latinè, conuerſum à Sebaſt. Caſtalione.

O

De Originib. literarum Tabulæ Guil. Poſtelli. fol.

Orphei poëtæ vetuſtiſs. opera ad verbum tranſlata, Renato Perdrierio interprete. 8

Othonis Brunfelſij, de diſciplina, & puerorum inſtitutione paraneſis. 8

P

Palæphati poëticarum fabularum explicationes: ſiue, De non credendis fabuloſis narrationibus, græcè & latinè, Philippo Phaſiano interprete. 8

Pandulphi Collenutij Apologi elegantiſſimi. 8

Paſchaſij Iuſti Alea, ſiue De curanda ludendi in pecuniam cupiditate, libri II.

De paſſione Domini noſtri Ieſu Chriſti, ex diuerſis autoribus antiquis & recentioribus collecti libri II. per Adamum Siberum. 8

Patrum Theologorum Græcorum Sententiæ græcolatinæ ſelectiores, de pleriſq; articulis doctrinæ Chriſtianæ, &c. per Mich. Neandrum collectæ. 8

Pauli Aeginetæ Enchiridion Medicinæ, Albano Torino interprete. 8

Eiusdem, de Facultatibus alimentorum. 4. cum Apicio.
Pauli Belmisseri Elegiæ, & Oda. 8
Pauli Cerrati Epithalamion. 8
Pauli Cherleri de Iesu Christi natiuitate, passione, resurrectione, & ad cœlos ascensu, & misso & effuso in Apostolos Spiritu S. libri III. Carmine scripti: quib. Quartus accesserit, qui Carmina seu Progymnasmata sacra cõtinet. 8
Eiusdem Epitaphia, siue Ecclesiæ & Academiæ Basilienses luctus. 4
Item, Epithalamion in Ioannis Oporini nuptias. 4
De Pauli Fagij vita & obitu historia. 8
Pauli Iouij Turcicarum rerum Commentarius. Item, Ordo ac disciplina Turcicæ militiæ, cum Alcorano. fol.
Pauli Schalichij Encyclopædia: Item varij argumenti opuscula eidem coniuncta, eodem autore. 4
De Pauli III. pont. Rom. morte historia. 8
Pausaniæ de tota græcia Commentarij græcè, multis in locis castigatiores, per Guil. Xylandrum. Et latinè conuersi per Abrahamum Lœscherum. fol.
In D. Petri Epistolas Annotationes Theodori Bibliandri. 8
De Christiana doctrina D. Petri, &c.
Petri Artopœi vaticinium sacrum. 8
Petri Bembi Benacus. 8
Petri Cursij Roma, carmine. 8
Petri de Vineis quondam Friderici II. Imp. cancellarij, Epistolarum libri VI. quib. res eius gestæ memoria dignissimæ historica fide describuntur. 8
Pet. Ioannis Oliuarij in Ciceronis de Somnio Scipionis fragmentum Scholia. Item in Cic. philosophiam Moralem παράλειπα. 4

Petri

Petri Lotichij Carmen in nuptias ducis Saxoniæ, &c. 8
Eiusdem Eclogæ. 8
Petri Mosellani Schematum & Troporum Tabulæ. 8
Pet. Pauli Vergerij senioris de ingenuis puerorum morib. ac liberalibus studijs liber. 8
Petri Rosseti Christus, libri III. Eiusdem Paulus, de apostoli Pauli laboribus libri VI. heroico carm. 8
Petri Victorij Commentarij in Aristot. libros tres de ratione dicendi ad Theodecten. fol.
Phalaridis Epistolæ græcolatinæ, Thoma Naogeorgo interprete. 8
Philalethis Clementis, De Christi Iesu passione, eiusq; fructu Oratio. 8
Philiberti Girineti Ecloga. 8
Philippi Melanch. de Corrigendis studijs Sermo. Item, de Studio artium dicendi Oratio. 8
Eiusdem de Locis communib. instituendis ratio. 8
Eiusdem, Elementa doctrinæ Physicæ. 8
Eiusdem, Elementorum Rhetorices libri duo, M. Crusij Quæstionib. explicati. 8 Itẽ, Epistolæ selectiores à Ioan. Manlio collectæ. 8 Euangeliorum Dominicalium enarratio, siue Postilla. 8 Grammatica latina, recognita & aucta. 8 In primam, præcipuam, & difficillimã Oratoriarum partitionum Ciceronis partem Commentarius. 8 cum Saxonio in orat. pro Sex. Roscio. Item, Loci communes Theologici. 8
Philonis Iudæi de Nobilitate liber græcolatinè, Laur. Hunfredo interprete: eiusdem de Nobilitate liber III. adiectus. 8
Phlegontis Tralliani de Olympijs fragmentum. Eiusdem de mirabilibus, & longæuis libellus, græcolatinè: Guil.

Xylandro interprete. 8

Phocylidis & Pythagoræ poëmata, cum Viti Amerpachij Commentarijs. 8

Photij patriarchæ Nomocanonus, Hen. Agylæo interprete. 8

Pici Mirandulani & Hermolai Barbari Epistolæ cõtrariæ, cum Dispositione Philippi Melanthonis. 8

Platinæ de tuenda valetudine, natura rerum, & popina scientia libri X. cum Apicio.

Plinius de Viris illustrib. cum annotationibus Conradi Lycosthenis. 8

Plutarchi aliquot opuscula, Thom. Naogeorgo interprete. 8

Plutarchi Commentarij duo, Quomodo adolescens Poëtas audire debeat, deq; Homeri poësi, græcolatine, cum Annotationib. Guil. Xylandri. 8

Plutarchi de Consolatione Commentatio, Ioan. Leoclauio interprete. 8.

Plutarchi vitæ, Guil. Xylandro interprete. fol.

Poëmata aliquot insignia illustrium Poëtarum recentiũ. 8

Poli Pythagorei fragmentum de Iustitia, græcolatinè, Guil. Cantero interprete. 4

Polyæni Stratagematum, siue de re militari libri VIII. è græco conuersi per Iustum Vulteium. 8

Eiusdem præfatio, Ant. Antimacho interprete.

Pomponij Gaurici Eclogæ. 8

Pomponij Melæ de situ orbis libri III. cum Petri Oliuarij Scholijs, & Hermolai Barbari castigationibus. 8

Prochori (qui vnus ex septem ministris fuit, Stephani protomartyrius consobrinus) de Ioanne Theologo & Euangelista historia Græcolatina. 8

Procli paraphrasis in quatuor Ptolemæi libros de fide rum effectionibus græcè, cum Philippi Mel. præfatione. 8

Pro-

Proteſtatio quorundam Concionatorum Auguſtanæ Confeßionis, aduerſus Concilium Tridentinum. 4

Proteuāgelion diui Iacobi, fratris Domini, græcè et latinè. 8

Pſelli Mathematica græce, & lat. Guil. Xylandro interprete. 8

Ptolemæi quadripartitum græcolatinè, Philippo Melanch. interprete. 8

Pylade Brixiani Genealogiæ deorum gentilium libri V. carmine. 8. cum Heſiodo.

Pythagoræ aurea carmina cum Annot. Viti Amerpachij. 8

Pythagoræorum quorundam Ethica fragmenta Græcolatina, Guil. Cantero interprete. 4

R

Radulphi Carnotenſis de tranſlatione Imperij lib. 8

Regnum Papiſticum, Thoma Naogeorgo autore, carmine. 8

Richardi Confutatio Alcorani, Græcè per Demetrium Cydonium conſcripta & à Barth. Piceno latinitate donata, ipſiq; Alcorano adiecta. fol.

Roberti Barns Angli Vitæ pontificum. 8

Rodolphi Agricolæ de Formando ſtudio Epiſtola. 8

Romæ vrbis ſitus. fol.

S

Salomonis Gnomotheca, per Thomam Beconum. 8

Salomonis Prouerbia, Eccleſiaſticus, Sapientia, verſione Caſtalionis. 16

Scipionis Capycij de Vate maximo, ſiue de vita Ioannis Baptiſtæ libri III. Carmine heroico. 8

Scholæ antiquæ Chriſtianæ libri II. Georgij Fabricij. & Nouæ, libri IX. Thoma Fabro collectore.

Scripta quædam Papæ & monarcharum, de concilio Tridentino, cum præfatione Math. Flacij Illyrici. 8

Sebaldi Heyden Pædonomia ſcholaſtica, pietatis, ſtudij, literarij, & morum honeſtatis præcepta continens. 8

Sebaſtiani Caſtalionis conuerſio Bibliorum in Latinam linguam: item Noui teſtamenti ſeorſim. fol. & 16.

Eiuſdem, defenſio ſuarum tranſlationum Bibliorum, & maximè Noui fœderis. 8

Eiuſdem Dialogorum Sacrorum libri IIII. cum Annotationibus. 8

Eiuſdem Ecloga. 8

Item, Sybillina oracula, è Græco, Latino carmine heroico reddita, cum Annotationibus. 8

Item, Odæ in Pſalmos XL. 8 Pij poëtæ.

Sebaſtiani Corradi Egnatius, ſiue Quæſtura in Cicerone: in qua & Ciceronis ipſius & aliorum vita, & inumeri eiuſdem loci explicantur. 8

Sebaſt. Foxij Ethicæ philoſophiæ compendium, ex Platone, Ariſtotele, aliijſq; opt. quibuſq; autorib. collectum. 8

Eiuſdem in Phœdonem Platonis Commentarius. fol.

Item, in Platonis libros de Republica Commentarij. fol.

Item, de Demonſtratione, De vſu Dialecticæ, De iuuentute, De honore, libelli. 8

Senarij Morales Græcolatinè, per Iacobum Hertelium collecti. 8

Sententia miniſtrorum Chriſti in eccleſia Lubecenſi, Hamburgenſi, Luneburgenſi, & Magdeburgenſi, de Corruptelis doctrinæ Iuſtificationis. 8

Sententiæ Sacræ græcolatinæ, per Hiobum Magdeburgicum. 8

Sibyllinorum oraculorum libri VIII. Græcis verſibus conſcripti, & latinis conuerſi à Sebaſtiano Caſtalione, cum Annotationibus ipſius, & Xyſti Betuleij. 8

Simonis

Simonis Grynæi Annotationes in octauum Topicorum Aristotelis librum. 8

Simonis Lemnij Eclogæ V. 8

Eiusdem, Moralis philosophiæ libri V. metro descriptæ. Item, aureæ Pythagoræ carminæ. Item Odysseæ Homeri & Batrachomyomachiæ conuersio, heroico carmine. 8

Sophoclis tragœdiæ latinè versæ per Thomam Naogeorgum. 8

Sphygmicæ artis, siue de Pulsibus libri V. Iosepho Struthio Posnanensi autore. 8

Stanislai Orichouij de lege cœlibatus, contra Syricium in Concilio habita Oratio. Item, ad Iulium III. pont. max. Supplicatio, de approbando matrimonio à se inito. Item, de bello aduersus Turcas suscipiendo, Orationes duæ. 8

Stephanus Doleti Commentariorum linguæ Latinæ Epitome. 8

Suffridi Petri Leouardiensis Frisij Orationes V. de multiplici vtilitate Linguæ Græcæ. 8

Symphonia siue Concordantiæ Noui testamenti græcè, per Xystum Betuleium. fol.

Synesius de Prouidentia, Erasmo Rudingero interprete, cum Annotationibus. 8

Eiusdem Epistolæ græcè & latinè, Th. Naogeorgo interprete. 8

Item, Orationes aliquot, & Hymni hactenus non editi græcolatinè, per Guil. Canterum. 8

T

Tabula Cebetis. fol.

Testamentum Nouum græcè. 16

Theagis Pythagorici de virtutibus fragmenta græcolatina, Guil. Cantero interprete. 4

Theanus Pythagoricæ de educatione liberorum Epistola, è Græco latinè conuersa. 8

Theocriti opera latinè ad verbum conuersa per Andream Diuum. 8

Theod. Bibliandri Amplior consideratio decretorum aliquot Concilij Tridentini.

Eiusdem Concilium sacrosanctum Domini nostri Iesu Christi, Angelorum, Apostolorum, Prophetarum, &c. 8

Christiana & Catholica doctrina D. Petri. Explicatio libri Salomonis de Sapientia vera, & Christiana institutione. 8

De legitima vindicatione Christianismi, &c. Antisophisti libri tres. 8

De Summa trinitate & fide Catholica lib. 4

De vita Ioannis Marci Euangelistæ, cum Annotationibus. 8

Explicatio Sermonis Domini in monte, de Hominis officio & fine, ac vera beatitudine. 8

Oratio ad Principes Germaniæ de restituenda pace in Imperio Germanico. 4

De mysterijs salutiferæ passionis & mortis Iesu Messiæ expositionis historicæ, libri tres. 4

De fatis monarchiæ Romanæ somnium vaticinum Esdræ explicatum. 4

Eiusdem, Quomodo legere oporteat sacras Scripturas, præscriptiones Prophetica, Apostolicæ, Imperatoriæ & Pontificiæ. 8

Compendium doctrinæ Christianæ, ex Augustini libris collectum. 8

Relatio fidelis ad Christianos principes, quod à solo verbo

Dei

Dei exacta cognitio præsentium & futurorum temporum, &c. petenda sit. 4
Temporum supputatio, siue Chronicon, Christianis rebus & cognoscendis & explicandis accommodatum. fol.
Theodori Metochytæ Physicorum Aristotelis paraphrasis, Gentiano Herueto interprete.
Theodori Zuuinggeri in Aristotelis de Morib. ad Nicomachum libros X. Annotationes, & Tabulæ perpetuæ, quæ Commentariorum loco esse possint, &c. fol.
Theologia Germanica, latinè versa. 8
Theognidis Megarensis sententiæ Elegiacæ Græcè & latinè ad verbum conuersæ, Elia Vineto interprete: perq3 Iacobum Scheggium carmine Latino expressæ. 8
Theognidis, Phocylidis, Pythagoræ, & aliorum Græcorum poëtarum aliquot Gnomologiæ græcè & latinè. 8
Theophrasti Philosophi opera græcè. fol.
Thobiæ vtriusq3 historia Elegiaco carmine expressa, Matthæo Vindocinensi, &c. autore. 4
Thomæ Beconi Angli, Cœnæ sacrosanctæ Christi & Missæ papisticæ comparatio, ex antiquissimis Ecclesiæ scriptoribus, &c. 8
Thomæ Erasti Ratio formandorum Syllogismorum, nõ tam ex arte vsum, quam ex vsu artem docens. 8
Eiusdem Epistola de discrimine Logicæ, Dialecticæ, & scientiæ Demonstratiuæ. 8
Thomæ Fargæi Generales Quantitatis syllabarum regulæ, Elegijs conclusæ. 4
Thomæ Linacri de Emẽdata latinæ linguæ structurã Tabulæ. fol.
Thomæ Naogeorgi Agricolturæ sacræ lib. V. Carmine heroico. 8

Eiusdem Carmen in Catalogum Hæreticorum. 8

Item, De diſsidijs in religione componendis Carmen. 8

Item, De infantum ac paruulorum ſalute: deq; Chriſti dicto, Sinite paruulos venire ad me, &c. Concluſiones. 8

Item, Explicatio Pſalmi XXVI. 8

Item, Hieremias & Iudas Iſchariotes tragœdiæ. 8

Eiusdem, Regnum Papiſticum, & Satyræ. 8

Item, Dionis orationes LXXX. & Plutarchi quædam opuſcula, & Syneſij epiſtolæ, Sophocles item, & Thucydides, latinitate ab eodem donati.

V

Valentini Forſteri de Succeßionibus ab inteſtato libri V. fol.

Eiusdem hiſtoria Iuris. fol.

Valerandi Polani Antidotum aduerſus Ioach. Vueſtphali calumnias, &c. 8

Valerij Philarchi de Tridentini Concilij progreſſu & ſucceſſu Dialogus. 8

Varia doctorum piorumq; virorum, De corrupto Eccleſiæ ſtatu, poëmata: ante noſtram ætatem conſcripta, cum Præfatione Matth. Flaccij. 8

Varini Phauorini Camertis Lexicon græcum, ex optimis quibuſq; Græcorum commentarijs collectum. fol.

Verlohren Son/ *pictura.*

Veterum Rabinorum de Chriſto teſtimonia, cum Hebrææ linguæ Erotematis M. Neandri. 8

Vienna Auſtriæ, ſiue Rerum Viennenſium Commentarij. 4. libris diſtincti: quib. eius vrbis exordia, vetuſtas, nobilitas, magiſtratus familiaq; ad plenum explicantur. fol.

Vincentij Opſopœi Annotationes in Epigrammata Græca. 8

Viti Amerpachij Commentaria in Ariſtotelis Magna Moralia.

ralia. Item, De philoſophia naturali libri VI. quibus non ad Ariſtotelis tantum, ſed recentiorum etiam de his rebus tractationes, adeoq3 res ipſas intelligendas via ſternitur. 8

Eiuſdem enarratio librorum Ouidij Triſtium. 8

Item, Explicationes in Epiſtolas M. T. Ciceronis familiares. 8. & Partitiones oratorias & libros Officiorum. 8

Item, Hiſtoria de Ieſu Chriſti natiuitate, ex Suida verſa.

Item, in Ariſtotelis librum de Enunciatione Commentarius. 8

Eiuſdem, Variorum carminum liber.

L. Vitruuij Roſcij de commoda ac perfecta Elocutione, deq3 conficiendis Epiſtolis Iſagoge. 8

Eiuſdem de Docendi ſtudendiq3 modo, deq3 claris puerorũ moribus liber. 8

Vlpij Franckerenſis expoſitio Operum & dierum Heſiodi, Heroico carmine Latino. 8

Vlrichi Velani Demonſtrationes, quibus & Romani Papæ primatus figmentum, & Petrum neq3 veniſſe Romam, neq3 ibi paſſum eſſe, conuincitur. 4

Vlrici Zaſij Lehrenrecht teutſch. 4

Vnanimis primitiuæ Eccleſiæ conſenſus, de non ſcrutando diuinæ generationis Filij Dei modo. 8

Vngeriſche Chronica Antonij Bonfinij / durch Hieronymum Boucr verteutſcht. fol.

Vngeriſche Landtafel / per Vuolf. Lazium. fol.

Vuigandi Orthij, de Andreæ Hyperij vita & obitu Oratio. 8

Vuolfg. Lazij Vienna Auſtriæ. fol.

Eiuſdem Commentaria Reipu. Romanæ, magna acceſſione poſtre-

postremùm aucta.

Vuolffgangi Hungeri Annotationes in Ioan. Cuspiniani Cæsares. fol.

Vuolfg. Musculi in D. Pauli ad Philippenses, Colossenses, Thessalonicenses ambas, & primam ad Timotheũ, Epistolas, Commentarij. fol.

X

Xenocratis philosophi Platonici, De contemnenda morte liber, Ioan. Dugone interprete. 8

Xenophontis conciones aliquot ex Pædia Cyri, breuiores & selectiores, pro tyronib. Græcæ linguæ: vnà cum orationibus contrarijs Critiæ, & Theramenis, versa per Ioan. Sambucum. 8

Eiusdem Symposium, Iano Cornario interprete. 8

Eiusdem Pædia Cyri græcolatinè, cum Annotationibus Andreæ Laubmarij. 8

Xysti Betuleij in Ciceronis lib. de Officijs, Amicitia, & Senectute, Commentarij. 4

Z

Zonaræ, Historiarum ab orbe condito vsq; ad sua tempora Tomi tres, græcè & latinè, Hieronymo Vuolfio interprete. fol.

Vnà cum multis alijs, quæ Diuina iuuante gratia, & vitam nobis prorogante, cùm Reip. literariæ ornandæ, tum gloriæ Dei in primis pro virili nostra promouendæ gratia, in lucem dabimus.

FINIS.

AETERNITATI
IOANNES OPORINVS BAS.
TYPOGRAPHVS:
DOCTVS, OPEROSVS,
ELEGANS
LIBRIS INNVMERIS,
VIRTVTVM HAEREDE EX. IV.
CONIVGE, VNICO
RELICTO:
PVB. LACHRIMIS: PRIVATA
PIETATE:
SEXAGENARIO MAIOR:
HEIC CONDITVR.
FRVGIFER
Autumnus periit.
DIS notus et
orbi
Orthion elapsus
nautis, meditatur
Arion.

Quantula sint hominum corpuscula discе viator:
Magnus Oporinus conditur hoc tumulo.

LVDOVICVS A ROCHEFORT
Gallus.

Quis sit Oporinus si percontaris, & ipsum
Exiguo hoc claudi marmore posse putas.
Rusticus es, toti cùm sit notissimus orbi,
Tota ipsi tumulus terra nec esse queat.

Aliud

Aliud eiuſdem.

Hic ſitæ Oporini exuuiæ, mens aſtra ſubiuit:
Clarum, hominum linguis, nomen in orbe manet.

Aliud eiuſdem.

Qui famam æternam Typicæ dedit impiger arti:
Aeternum huic nomen Chalcographia dabit.

DE OBITV OPORINI I. SAMBVCVS Hiſtoriographus Cæſareus.

Quis tua non vidit præli monumenta labores?
Quæ minima aut caruit bibliotheca typis?
Ars fuit inuenta hæc Germanis, laude perenni,
Extulit hinc Aldus perpolytq; rudem.
Perfectam exerces ſex & triginta per annos,
Cæſaris vt ſuperes nomine, rebus, opes.
At tibi iam emerito pateant cœleſtia templa.
In terris ſemper nomen honoſq; vigent.

Eiuſdem.

Αἴ, θανε χαλκογράφων βασιλεύς, μέγα θαῦμα πόνοισι,
Θησαυρὸς λιπὼν, τὸ κλέος ἠράνιον.
Πῶς τιν' Ὠπωρεινὸν θυμὸς πραπίδεσσι λάθοιεν
Δώρων ὃ τυπικῶν πάντες ἄπαντα γέμει;

Hieronymi Vuolffij.

Πᾶσα ὀπωρεινὴ μνημεία βιβλιοθήκη:
Σῶμα δὲ κεκμηκὸς σῶμα τόδ' οἷον ἔχει.

GVILHELMVS XYLANDER: EODEM DIE, quo obijt Oporinus, Baſilea diſcedens hæc fecit.

Aurea

Aurea, non mortalis adiuit Oporinus, astra:
Parte sui repetens deteriore solum.

PETRVS PITTHAEVS PARISIENSIS curiæ aduocatus.

Prodesse dum vult litteratis omnibus
Remq; ampliare litterariam studet.
Oporinus artis litterariæ decus,
Absumsit omne patrimonium lubens:
Sumsitq; volens vndecunq; mutuo.
Ærarius ergo cessit? imò ærarius,
Plures rei eius debitores cui sient,
Quos delegare creditoribus queat.

CAROLVS VTENHOVIVS. F. PATRIcius Gandauiensis.

Lumine si cassis potuit qui reddere vitam
Nuper Oporinum mors tamen atra tulit.
Heu quantis tenebris te circumfusa manet Nox
Luce nihil dignum qui meditaris Homo.
Sol simul occubuit, iubar occuluitq; Coruscum,
Ceu moriens, lucis linquit in orbe nihil.
At sua Oporinus maior post fata resurgens,
Quo caret hoc alijs donat habere iubar.

Idem.

Quisquis Oporinum, fatis cessisse dolebit,
Hic & Oporinum doleat vixisse necesse est:
Quem vixisse semel, veniens lætabitur ætas.

Εἰς αὐτὸν Ἰωάννην Ὀπωρινόν.

Εὑδάδ' ὀπωρινὸς μείζων Κάδμοιο γέγαπται,
Τεχνοσυνὴν κάματον, πτολυμαθημοσύνην.

Στοιχεί-

Στοιχείων μὲν ἔδειξε τύπον Δαναοῖσιν ἐκεῖνος
Πρῶτον, ὅδ' οἷς γραφικοῖς ἐξεχάραξε τύποις.
Μυριάδας βίβλων, ἃς ὄ ποτ' ἂν ὤλεσεν, αἰὼν
Λευγαλέος: βίβλοι κρείσσονες εἰσὶ μόρου.

ἄλλο.

Σηκὸς Οπωρινοῖο δέμας λάχεν ἄπνοον, οὗτος
ἀθάνατοι ψυχὴν ἔλλαχον ἀθάνατον.

Idem.

Εἰς τὼ Ιωάννα Οπωρινὸν καὶ Οικολαμπάδιον,
Δισσὰν Ιωάννην βασιληϊὰς αἶα καλύπτει,
Τὸν βροτέου, ζαθέου λαμπάδα τόνδε δόμου.

Hac duo Ioannes capiunt sub mole quietem,
Hic hominum, Diæ Lampas at ille donus.

D. IOANNI OPORINO.

Νῦν ἤδη ῥίψας ἐσ πόντου βένθος ἑαυτὸν,
Λῃστρίδος ἐκ νηὸς, κιθάρης σὺν ἀμύμον' ἀοιδῇ,
Δελφῖνος νώτοις ἐποχεύμενος, ἄτρομος ᾄδων,
Κῦμα μακρὸν διέβη, καὶ τὸν λιμέν' εὗρεν ἀρείων:
Αλλων οὐκ ἀλέγων, σώσας δ' ὅπερ ἐστὶν ἄρειον.
Σὲ, κλεινὴ κεφαλὴ, φίλ' Οπωρινὲ, φήμ': ὃς ἀρείων
Ης νέος ἄλλος ἐν ὀψιγόνοις ἄνδρεσσιν ἄριστος:
ᾠδὰς δὴν ᾄσας, κλέος ὧν εἰς οὐρανὸν ἵκει:
Ανδράσιν ἠδὲ θεῷ κεχαρισμένα πάντοτε κρέξας.
Τύνη νῦν ἀφιεὶς, φίλ', ἑδώλια λῃστρικὰ κόσμου:

Δεξάμενος

Δεξάμενος μοῖραν πίστει λιγυηχέϊ πρόφρων:
Νῶτα φιλαν θρώπου περιβὰς δελφῖνος ἰησοῦ:
Γενναίην ἀνάβα λόμενος, πλέος ἐλπίδος, ᾠδὴν:
Κήματα μακρὰ πολυφλοίσβου βιότοιο πέρησας:
Γηθόσυνος κραδίην, μέγα πιστὸν ἐς ὅρκον ἐνέχθης:
Τἄλλα λιπὼν μὲν πάντα, περισχόμενος δ' ἑνός οἴου.
Τί πλέον ἐκφερέμεν κ' ἐνθένδε δύναιτό τις; ἀρκεῖ,
Τἄλλα λιπεῖν μὴ πάντα, περισχέσθαι δ' ἑνὸς οἴου.

Martinus Crusius, 29. Iulij
1568. Tybingæ.

IDEM LATINE.

In mare proÿciens, tandem sese ipse profundum
Ex rate prædonum, cithara cum dulce sonante,
Delphinis tergo vectus, pia carmina pangens,
Vndas præterÿt, portumq́ prehendit Arion:
Cætera non curans, tantùm meliora retentans.
Te caput excellens, ô Arion Oporine, dico:
Nunc homines inter melior non alter Arion:
Dulce diu postquam cecinisti, gloria cuius
Venit ad astra Poli: recreans hominesq́ Deumq́.
Tu nunc effugiens fera mundi transtra latronum:
Dulcisonaq́ fidè promptus tua fata secutus:
Terga tenens homines Delphinis amantis Iesu:
Atq́ spei plenus, modulatus carmen amœnum:
Vndisonæ fluctus vitæ longos superasti:
Lætus es, in portum valde fidumq́ relatus:
Omnibus abiectis, vno soloq́ retento,

Amplius hinc quid quis ferat? est satis, omnia post se
Linquere, Delphini solius & esse tenacem.

Leonhardus Engelhart, 30. Iulij,
1 5 6 8.

GEORGIVS FABRICIVS SCHOLAE Misnensis rector.

Immortale decus tibi donat Oporine virtus
Famaq; stellifero, quæ volat alta, polo.
Nam per te Latij libri Graijq; leguntur,
Doctrinæq; noua laude reuixit, honor.
Clauderis exigua, magno sub nomine terra:
Sed claudi tumulo, gloria tanta nequit.
Nam quot habent apices, tua quot monumenta figuras,
Tot meritis par est, reddere grata tuis.

DE IOANNE OPORINO.

Ver, autumnus, hyems redarguebant
Aestatem, quòd Oporino fuisset
Mortis causa, magis sed ipse multo
Autumnus malè ferre, ferre iniquè,
Suum quod sibi Oporinum necasset
Aestas morbida Sirij nouerca:
Queis, Tempus, remouete, ait, querelas,
Immutabilis hanc Dei voluntas
Olim iam sibi destinarat horam.

P. Melissus Schedius.

Cur Citharæ neruos impellere gaudet Arion?
Delphini insistit pes, premit alter humum?
Scilicet indignè iactatus Oporinus alto
Nauigat in portu, numine, Christe, tuo.
Sicq; vel inuitis piratis, liber ab omni
Cura: cœlesti lætitia fruitur.
Carmina permulcent ratione carentia bruta:
Flectere sed nequeunt cum ratione homines.
Cedite quos auri fames insatiabilis vrget:
Elapsa est ipso remige præda, Deo.
Interea toto celebratus Oporinus orbe
Aeternæ meruit laudis habere decus.

Michaël Grauius.

GENETHLIACA CARMINA IN IMMANVelem Oporini iam sexagenarij F. 25. Ian. Anno 1568. natum.

Carolus Vtenhauius.

Ni bonus Immanuel vos respexisset ab alto
Natus Oporino non foret Immanuel.

Idem Græcè.

Εἰ τάχ' ἄρ' ὑψιμέδων ἠχ ἵλαος ἄμμι γένοιτο,
Οὔποτ' ἂν Εμμανηὴλ ἄμμι γένοιτο, βροτοῖς,
Καίχεν Οπωρινῷ σοι τετραγάμῳ ὧδε ἐόντι
Οὐκ ἄτερ Εμμανηὴλ, Εμμανηὴλ ποτ' ἔφυ.

In Arionа Oporini Idem.

Cur tuus in solido stat conspiciendus Arion
Littore? Delphini nec pede terga premit?

Admouet Aonÿs nec plectra ſonantia chordis
Illa ſed in nuda figere gaudet humo?
Fallor? an Immanuel pulchra te prole beauit,
Quæ facit in ſolido ſtes vt & ipſe vado.

IN IOANNIS OPORINI PATRIS, ET IMmanuelis Filÿ natalem.

Vt patrium celebret natali eſt natus eodem
E quarta primus coniuge filiolus:
Sit nouus Immanuel referat probitate Parentes
Sitq3 nepos magno dignus Amerbachio.

T. Z.

In diem A. D. IIX. Kal. Februarÿ.

Vera fauſta dies qua tu Fauſtina maritum
Feciſti ſera ſoſpita prole patrem.
Verè candida lux, autumnis fœta duobus,
Natalis nato lux eademq3 patri.
Qua decies ſenis interlabentibus annis
Atq3 vno, reparet nomen Οπωρινὸν
Iam ne ſub emeritos iuueneſcis Oporine canos?
Et noua ſuccreſcit te genitore domus?
Quæ te lux terris, gnatumq3 tibi dedit, olim
Ornabit raro nomine Ephemerides.
At tu cum Fauſta bene fauſtis coniuge rebus
Vtaris, dulci cumq3 diu ſobole:
Quid non ſperemus ſummo duce & auſpice Ioua?
Præſentis ſunt hæc dona ſtupenda Dei.

Xylandri.

EMMANVELI

EMMANVELI OPORINO CLARISS. VIRI, Ioannis Oporini F.

Τηλύγετ' ἐμμανοὴλ πολύλιστε, δόμ' ἐμμανοήλου
Σωσίλεω, τοκέων ἄξιος αὔξαν' ἀεί.
Τηλυγέτης, ὁτιὴ γεννήθης, ὡς ὁ φίλος σου
Τοῦ γεννᾶν γενέτωρ τῆλ' ἐνομίζετ' ἔμεν.
Ἀλλ' οὐδὲν γενέτῃ τοῦ παντὸς ἀμήχανόν, ἐστὶν:
Εν γήρᾳ γενετῆρ' ἀβραὰμ οὗτος ἔθη.
Οὐδὲν ἔης ἧττον σὺ πολύλλιτος: ἢ πότε πατρὶ
Ισαὰκ ὀψιγενὴς ἦν πολύευκτος ἑῷ.
Λίσσετο πολλὰ πατὴρ ἐὺς: ἐμμανοῆλε κράτιστε,
Τοῦ βροτέου σωτὴρ ἐμμανοῆλε γένους:
Δεῦρ', είης μετ' ἐμοῦ, συγχωροῖς μοι φίλον υἱὸν:
Ως πρόφρων ποιμὴν εἶ παρὰ σεῖο λεῷ.
Ηδη καὶ θαρίδῃ ποτ' ἔδωκας σπέρμα γεραιῷ:
Τοῦ μὴ οἰκοτρίβην χρήματα τοῖο λαβεῖν.
Ηδη Ζαχαρίαν κλεινῷ δωρήσαο παιδὶ:
Τοῦ μὴ κήρυκος χριστὸν ἄμοιρον ἴμεν.
Νῦν κἀμοὶ τοίνυν δοίης στήριγμα δόμοιο:
Τοῦ μὴ ἄνευ βάθρου γνησίου ὄντα πεσεῖν.
Ως ἔφατ' εὐχόμενος, μήτηρ τε συνήυξατο χρηστὴ:
Χρήσιμα γεννᾶσθαι γήραϊ βάκτρα πατρός.
Εὐσεβέων εὐχαῖσι τὰ λώϊα, δυσσεβέων δ' οὔ.
Φαυστίνης λαμπρὸν φαῦσις ἀνῆψε φάος.
Εμμανοὴλ ὕπατος γάρ σ', ἐμμανοῆλε, δέδωκε:

Μνῆμα μεθ' ἡμείων ὄντος ἔχοντα θεοῦ.
Οὗ τινος εἰς ἀρετὰς, οἳ φιτύσαντο, ἄγοντες
Αὐξήσουσί σ' ἀεὶ, πνεῦμα ἕως σφιν ἄει.
Τηλύγετ' ἐμμανοὴλ πολύλιστε, δόμ' ἐμκανοήλου
Σωσίλεω, τοκέων ἄξιος αὔξαν' ἀεὶ.

Martinus Crusius, Tybingæ
28. Maij. 1568.

Nate Seni Emmanuel, date votis Emmanuelis
Saluifici munus, dignè age cresce tuis.
Nate Seni, quoniam natus, genitor tuus vt iam
A generando procul visus abesse fuit.
Sed nihil est, nequeat genitor quod totius orbis.
Nam genitorem Abraham fecit & ille senem.
Non minus optatus per vota es plurima: patri
Atq; Isaac, serò natus & ipse suo.
Orabat multis pater optimus: Emmanuele,
O hominum Soter Emmanuele potens:
Sis mecum, mecum: charum concedito natum:
Vt populo mitis pastor adesse soles.
Olim etiam Thariden fecisti semine patrem
Grandæuum: ne eius verna teneret opes.
Olim Zachariam generosa prole beasti:
Ne præconis egens Christus in orbe foret.
Ergo domus etiam validum mihi suggere fulcrum:
Ne fors natiuis postibus orba cadat.
Ista precatus ait: votum bona mater adauxit:
Nascatur patri firma columna seni.

Iustis,

Iuſtis, non reprobis, contingunt optima: fauſtam
Fauſtinæ accendit fax quoq; fauſta facem
Te ſiquidem Emmanuel dedit, Emmanuele, ſupremus:
Sis nota præſentis non peritura Dei:
Virtutem ad cuius te deducendo Parentes
Augebunt, donec ſpiritus ibit eis.
Nate ſeni Emmanuel date votis Emmanuelis
Saluifici munus, dignè age creſce tuis.
M. Erhardus Cellius Tybingæ.

FINIS.